

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему БЕЗЕКВІВАЛЕНТНА ЛЕКСИКА В АНГЛОМОВНІЙ
ПУБЛІЦИСТИЦІ ЯК ПРОБЛЕМА ПЕРЕКЛАДУ**

Виконала: студентка 2 курсу, групи
8.0350 1 - а-п з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Литвиненко Юлія Сергіївна

Керівник д. ф. н., доц. Шевченко О. І.

Рецензент к.ф. н., доц. Запольських С.

П.

Запоріжжя – 2021

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 59 стор., 81 джерело, 1 додаток.

Об'єкт дослідження: безеквівалентна лексика в англomовній публіцистиці.

Мета роботи: розкриття особливостей проблеми перекладу безеквівалентної лексики в англomовній публіцистиці.

Теоретико-методологічні засади: дослідження поняття безеквівалентної лексики (як Є. М. Верещагін, В. Г. Костомаров, М. П. Кочерган, Р. П. Зорівчак, В. С. Виноградов, Т. А. Космеда, Л. К. Латишев), принципи і способи перекладу безеквівалентної лексики (В. А. Кухаренко, Р. П. Зарівчак) та жанрів публіцистики (В. М. Манакін).

Отримані результати: Безеквівалентна лексика – це лексичні одиниці, які не мають у словниковому складі мови перекладу еквівалентів, тобто одиниць, за допомогою яких можна на аналогічному рівні плану вираження передати всі релевантні у межах даного контексту компоненти значення або одного з варіантів значення вихідної лексичної одиниці. Вивчення безеквівалентної лексики є у світі актуальною проблемою у зв'язку з бурхливим розвитком прикладних філологічних напрямів. Корпус вибірки нараховує переклад безеквівалентної лексики з англійської мови на українську на матеріалі текстів **англomовної** публіцистики.

Ключові слова: *безеквівалентна лексика, публіцистика, переклад, жанр, реалії, референціально-безеквівалентна лексика, прагматично-безеквівалентна лексика.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.....	6
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ.....	6
1.1 Визначення та функціональні характеристики безеквівалентної лексики.....	6
1.2 Принципи і способи перекладу безеквівалентної лексики.....	15
1.3 Жанр публіцистики: лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики.....	21
РОЗДІЛ 2.....	31
АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ ПУБЛІЦИСТИКИ.....	31
2.1 Збереження оригінальної форми реалії.....	31
2.2 Застосування лексичних трансформацій.....	36
2.3 Використання граматичних трансформацій.....	50
2.4 Лексико-граматичні трансформації як засіб перекладу безеквівалентної лексики.....	52
ВИСНОВКИ.....	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
ДОДАТОК А.....	67

ВСТУП

Все, що відбувається в навколишньому світі, знаходить своє відображення в мові. Сучасна культурна ситуація значно змінилася. Стирання кордонів між країнами призводить до проникнення в мову іноземних слів, чужорідних елементів, які закріплюються в мові разом з предметами і явищами дійсності, які вони називають. Природно, ці процеси не можуть не відбиватися на діяльності перекладача. Все більше і більше слів, що позначають іноземні реалії, можуть залишатися без перекладу і не супроводжуватися коментарем.

Мова є важливим компонентом культури, вона відіграє провідну роль у саморозвитку окремої мовної спільноти, і чим самобутніші порівнювальні мови, тим менше вони мали культурних контактів. Відповідно, найцікавішим є переклад безеквівалентної лексики та тих конотацій, які властиві словам української мови та відсутні або відрізняються в англійській.

З іншого боку, як зазначається в теоретичних дослідженнях, статус реалії в мові перекладу постійно змінюється, і, відповідно, змінюються і способи її передачі на цю мову. Багато слів-реалій, проникаючи в мову перекладу за допомогою англomовної публіцистики, можуть закріпитися в приймаючій мові і стати частиною її лексики, хоча і не завжди в тому значенні, яке вони мали у вихідній мові. Однак, необхідно враховувати той факт, що включення іноземного слова в словник приймаючої мови ще не означає, що ця реалія добре знайома її носіям.

Актуальність теми даної дипломної роботи полягає в тому, що безеквівалентна лексика англomовної публіцистики може викликати труднощі навіть у перекладача-професіонала, тому що різні культури з кожним днем розвиваються і з'являються нові поняття в різних сферах життя. Для запобігання міжкультурного нерозуміння, необхідно володіти навичками перекладу безеквівалентної лексики.

Детальним дослідженням особливостей проблеми перекладу безеквівалентної лексики в англomовній публіцистиці займалися видатні вчені та науковці, а саме: Ю. М. Лотман, О. В. Суперанська та інші.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до вивчення проблеми перекладу безеквівалентної лексики в англomовній публіцистиці. Наукова новизна визначається також і тим, що дослідження проведено з використанням останніх розробок в області англійського перекладу.

Об'єкт дипломної роботи: безеквівалентна лексика в англomовній публіцистиці.

Предмет дослідження – специфіка перекладу безеквівалентної лексики в англomовній публіцистиці.

Мета дослідження дипломної роботи: розкриття особливостей перекладу безеквівалентної лексики в англomовній публіцистиці.

Для дослідження поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання**:

- надати визначення та функціональні характеристики безеквівалентної лексики;
- дослідити принципи і способи перекладу безеквівалентної лексики;
- охарактеризувати жанр публіцистики: лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики;

Матеріалом дослідження стали публіцистика на прикладі BBC News, The Guardian та інші англomовні джерела.

З огляду на специфіку дослідження, рішення поставлених завдань здійснювалося за допомогою наступних загальних наукових **методів** дослідження:

1. Аналітичний метод: аналіз наукової літератури по темі дослідження.
2. Метод суцільної вибірки.

3. Описовий метод і метод дедукції при викладі особливостей перекладу безеквівалентної лексики англомовної публіцистики.

4. Метод узагальнення при проведенні аналізу особливостей перекладу безеквівалентної лексики англомовної публіцистики.

5. Кількісний аналіз для обчислення результатів дослідження.

Серед частних методів дослідження був застосований лінгвістичних, завдяки якому було зроблено комплексне дослідження безеквівалентної лексики в англомовній публіцистиці.

Теоретична значущість визначення у тому, що у роботі досліджуються важливі та актуальні аспекти для перекладознавства та теорії міжкультурної комунікації, такі як проблеми перекладу безеквівалентної лексики в контексті англомовної публіцистики.

Практична значущість дослідження полягає у можливості використання його результатів під час проведення семінарських занять з перекладу та практичних занять з англійської мови, використання вчителями у школі під час проведення уроків, позакласних заходів з англійської мови, а також при написанні студентами статей, рефератів та курсових робіт

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків.

У вступі подано загальні відомості про дану наукову працю, починаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту, предмету та структурування роботи.

У першому розділі подаються загальні відомості про проблеми поняття безеквівалентної лексики та особливостей її перекладу в сучасній англійській мові. Також у даному розділі розглядається сутність поняття «жанр».

Другий розділ містить аналіз перекладу 200 фраз безеквівалентної лексики з публіцистичних матеріалів на прикладі BBC News, The Guardian та інших англомовних джерел.

У висновках подано узагальнені результати проведеної роботи.

Загальна кількість сторінок – 59, кількість використаних джерел – 81.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ

1.1 Визначення та функціональні характеристики безеквівалентної лексики.

Народження перекладу, як особливого виду діяльності людини, йде корінням в глибоку старовину, ще з дописемних часів, коли між різномовними племенами почалися перші контакти. Як розвивався переклад в ті далекі часи нам залишається лише здогадуватися.

Поява перекладачів-професіоналів, зростання значення перекладацької діяльності, можна віднести до часу виникнення ранніх держав на Давньому Сході та встановлення між ними різного роду відносин (торгових, політичних та ін.). В умовах поглиблення та розширення міжнародних зв'язків та обміну інформацією перекладознавство отримало можливість швидко розвиватися, але у той же час почали з'являтися проблеми в перекладі окремих слів, словосполучень або виразів [Рецкер 2009, с. 49].

Ці всі проблеми пов'язані з тим, що мова кожного народу створювалась віками, саме в ній найяскравіше відобразились результати досвіду людини. Це відмінні умови життя, клімат, історія, культурні цінності, традиції, звичаї, релігія та те, що ми називаємо менталітет. Тобто ті речі, які властиві лише побуту та способу життя кожного конкретного народу. Саме тому виникають такі мовні одиниці, які можуть мати аналог лише у споріднених мов або не мати таких взагалі. Кожна країна, будь-який народ, всяка місцевість мають притаманні лише їм умови розвитку, які виступають їхніми характерними рисами, надаючи їм щось особливе, незвичайне, неповторне. Кожна мова містить у своєму лексичному складі слова, які належать до національної

лексики, не маючи ані аналогів, ані еквівалентів в інших мовах [Рецкер 2009, с. 50].

Всі реалії є складовою обсягу безеквівалентної лексики кожної мови. Але до складу цієї лексики входить частина приказок і прислів'їв, а також лексеми надзвичайно місткого семантичного наповнення, які пов'язанні з відмінностями в сегментації навколишнього світу окремими мовними колективами, та інші випадки лексико-семантичної безеквівалентності.

Безумовно, найвищою майстерністю перекладача вважають досягнення тотожності змісту оригіналу та перекладу.

Адекватний переклад є за значенням еквівалентним, хоча ступінь смислової спільності між оригіналом та перекладом може бути різною. Найповніша еквівалентність (на рівні мовних знаків) означає максимально можливу наближеність змісту різномовних текстів. Під поняттям еквівалентності перекладу розуміють передачу в перекладі змісту оригіналу, який розглядається як сукупність інформації, що міститься в тексті, включаючи емотивні, стилістичні, образні, естетичні функції мовних одиниць. Отже, еквівалентність – поняття ширше, ніж «точність перекладу», під яким зазвичай розуміють лише збереження «предметно-логічного змісту» оригіналу. Еквівалентний переклад не завжди вважатиметься адекватним, через те, що він буде лише задовольняти вимогу смислової наближеності до оригіналу [Комиссаров 2002, с. 322].

Ось чому до труднощів перекладу відносять переклад безеквівалентної авторської лексики. Проте такі семантичні невідповідності не є нездоланим бар'єром для перекладу, тобто наявні труднощі не означають, що їх значення безеквівалентної лексики не може бути передане в перекладі або що вона перекладається з меншою точністю, ніж одиниці, що мають прямі відповідники. Детальний переклад такої лексики – це дійсно велика та важлива робота, адже під час перекладу таких мовних одиниць необхідно зберігати національну та історичну самобутність нації, яка сягає самого зародження теорії перекладу, як самостійної дисципліни. Крім того,

перекладачу необхідно врахувати фонові знання реципієнта перекладу, функціональну роль певної реалії в повідомленні та жанрово-стилістичних особливостей матеріалу. Під час перекладу відбувається не тільки зіставлення різних мовних систем, а й зіткнення різних культур, саме тому перекладач, спираючись на свої знання та досвід повинен обрати варіант, який найбільш підходить, а деколи є єдино можливим [Комиссаров 2002, с. 324].

Ще одна проблема полягає у тому, що безеквівалентна лексика є однією з найменш вивчених лінгвістичних одиниць тому її переклад становить неабияку складність для перекладачів.

Специфіка безеквівалентної лексики полягає в її: 1) семантиці (безеквівалентна лексика належить до національно маркованої лексики. У структурі лексичного значення безеквівалентних одиниць завжди наявне сема «національне» (етнічне, фольклорне, символічне)); 2) конотації (семантика безеквівалентної лексеми поширюється на контекст (сміслові оточення) цієї одиниці у тканині тексту та весь смисл-зміст твору. Безеквівалентна лексика сприяє створенню етнічної картини світу; 3) функціонуванні (в ієрархії смислу тексту безеквівалентна лексика виконує функцію домінанти); 4) іншомовних лексичних відповідниках (поява безеквівалентної лексики у тексті нашоує реципієнта на розуміння етнокультурної належності твору. Текст починає функціонувати так, як феномен на межі двох культур) [Комиссаров 2002, с. 325].

Сучасні автори по-різному інтерпретують поняття безеквівалентної лексики, адже лінгвісти відмежують даний термін від інших та дають детальне визначення, порівнюючи з іншою «національно маркованою» термінологією.

У сучасному мовознавстві немає одностайності в тлумаченні терміна «безеквівалентна лексика», хоча вивченню безеквівалентної лексики було присвячено багато праць таких відомих мовознавців як Є. М. Верещагін, В. Г. Костомаров, М. П. Кочерган, Р. П. Зорівчак, В. С. Виноградов,

Т. А. Космеда, Л. К. Латишев, А. В. Фьодорів, які намагалися виокремити цей термін серед інших, або, порівнюючи його з поняттями «лакуна», «реалія», «фонова лексика», «екзотизм», «варваризм», та «національно маркована лексика», дати визначення безеквівалентної лексики [Изучение безэквивалентной лексики].

Так, наприклад, дослідник О. Л. Бессонова, **стверджує**, що безеквівалентна лексика – це лексичні одиниці мови оригіналу, які не мають в мові перекладу відповідного лексичного еквіваленту, називаються безеквівалентною лексикою. Під безеквівалентною лексичною одиницею мови оригіналу розуміється та обставина, яка вона не має аналога в лексичній системі мови перекладу, тобто такого «готового слова» або стійкого словосполучення, яке можна взяти і підставити замість неї в перекладі [Бессонова 2002, с. 126].

У той же час мовознавець О. О. Іванов критично ставиться до визначення та наголошує, що безеквівалентна лексика – це лексичні одиниці однієї з мов, які взагалі не мають ні повних, ні часткових еквівалентів серед лексичних одиниць іншої мови [Іванов 2006, с. 132].

Український мовознавець М. П. Кочерган **засвідчує** про спільність понять «безеквівалентність» та «лакуна» і зазначає, що у науковій літературі ці терміни часто вживаються як синонімічні і трактуються як слова, які відсутні в певній мові. Вчений також вважає, що безеквівалентна лексика становить не більше 6-7% загальної кількості активно вживаних слів. Ми хотіли б наголосити, що термін «лакуна» був введений у лінгвістику канадськими вченими Ж. П. Віне та Ж. Дарбельне. У загальному значенні «лакуна» – це національно-специфічний елемент культури, який знайшов відповідне відображення у мовленні носіїв даної культури, та який є зовсім або частково не зрозумілим для носіїв іншої лінгвокультури у процесі комунікації. У вузькому значенні лакуна – це відсутність у лексичній системі мови слова для позначення того чи іншого поняття [Кочерган 2003, с. 255].

Є ще один термін з яким дуже часто плутають «безеквівалентність», це «реалія», який досліджував видатний філолог А. В. Федорів. «Реалія», за його визначенням, позначає національно-специфічні реалії суспільного життя і матеріального побуту [Федоров 2002, с. 230].

Це явище, зі слів автора, виникає в разі, коли слово оригіналу позначає чисто місцеве явище, для якого немає відповідності в мові іншого народу.

На думку автора, велику складність представляє не відсутність еквівалента одиниці як такої в одній з мов, а не збіг смислів емоційного забарвлення того чи іншого слова. Наприклад, автор розглядає російське слово «нудно». Він говорить про неможливість перекласти слово «сумно»

англійським словом «boring». Тут мова вже йде про стилістичну еквівалентність слів. А. В. Федорів вказує на помилкові еквіваленти словами іншої мови. Такі слова отримали назву «хибні друзі перекладача» [Федоров 2002, с. 235].

У той час Р. П. Зорівчак у своїй праці «Реалія і переклад» вивела визначення реалії як «монолексемні і полілексемні одиниці, що вміщують як основне лексичне значення традиційно закріплений комплекс країнознавчої інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови сприймача». Вона вважає, що поняття «безеквівалентна лексика» значно ширше, ніж семантичне поле поняття «реалія», що відповідає лише випадкам лексико-предметної безеквівалентності [Зарівчак 1989, с. 162].

Всі реалії є складовою обсягу безеквівалентної лексики кожної мови. Але до складу цієї лексики входить частина приказок і прислів'їв, а також лексеми надзвичайно місткого семантичного наповнення, які пов'язанні з відмінностями в сегментації навколишнього світу окремими мовними колективами, та інші випадки лексико-семантичної безеквівалентності.

В. І. Карасик зазначає, що термін «безеквівалентна лексика» трапляється у багатьох авторів, які трактують його по-різному: як синонім «реалії», дещо ширше – як слова, відсутні в іншій культурі та в іншій мові, дещо вужче – як слова, характерні для нашої дійсності, і, нарешті, просто як

неперекладні на іншу мову слова. Все ж таки вони відмежовують поняття «безеквівалентна лексика» від реалії, але вважають, що реалії входять, як самостійне коло слів. Слово може бути реалією щодо багатьох мов, а безеквівалентним – переважно у межах даної пари мов, тобто, як правило, список реалій даної мови буде більш-менш постійним, водночас словник «безеквівалентна лексика» виявляється різним для певних пар мов [Карасик 2004, с. 111].

Крім того, дослідник виділяє декілька значень «безеквівалентної лексики» – це тимчасово безеквівалентні терміни – близькі до слів-реалій. Їхня безеквівалентність обумовлена нерівномірним розподілом досягнень у сфері науки, техніки, в соціальній сфері, в результаті чого інновації, присутні в практичному досвіді вихідної мови, певний час можуть бути невідомі носіям мови перекладу [Карасик 2004, с. 119].

Випадкові безеквіваленти – лексичні одиниці, які позначають предметна явища, які присутні в практичному досвіді як носіїв вихідної мови, так і носіїв мови перекладу, але в останній з якихось причини не отримали найменування [Карасик 2004, с. 122].

Також, ми вважаємо важливим з'ясувати співвідношення понять безеквівалентна лексика, екзотизм та етнографізм. Перш за все, це етнографізм. Він зазвичай, не належить до запозиченої лексики. Дане поняття використовується для позначення явищ культури, предметів побуту, традицій народу щодо тієї мови, у якій вони є первинними. Схожі за функціями також екзотизми та варваризми. Екзотизми – це слова та вирази, які засвоєні з інших культур, тому у їхній семантиці відображено поняття «чужої етнокультури». У той час, під поняттям «варваризми» розуміють іншомовні слова або вирази, які відображають особливості семантики іншої мови, але вони повністю не засвоєні мовою. Вони при вимові наближаються до першоджерельної мови, а також можуть зберігати іншомовну графічну передачу на письмі.

Отже, до безеквівалентної лексики О. М. Ільченко відносить три великі розряди лексичних одиниць [Ільченко 2008, с. 99]:

1. Імена власні, географічні назви, назви установ, організацій, газет тощо. Безеквівалентними є не тільки маловідомі імена та прізвища, а й імена, що мають внутрішню форму, тобто мотивовані: унтер Пришибєєв.

2. Реалії – слова, що позначають предмети, поняття і ситуації, яких не існує в практичному досвіді людей, що говорять на іншій мові, наприклад, назви страв національної кухні, види народного одягу, тобто предмети матеріальної і духовної культури.

3. «Випадкові лакуни» – лексичні одиниці однієї з мов, яким з яких-небудь причин немає відповідностей в лексичному складі іншої мови.

Наприклад, в словнику німецької та французької мов немає лексичної одиниці, відповідної за значенням українській «доба», і дане поняття доводиться передавати на німецьку та французьку мови описово: або шляхом вказівки на кількість годин, наприклад, “24 Stunden”, або, якщо підкреслюється безперервність, цілодобовість дії, поєднаннями “TagundNacht”.

Підсумуємо, що безеквівалентна лексика виникає якщо [Ільченко 2008, с. 101]:

1. Відсутній предмет або явище в житті народу.
2. Відсутнє поняття в мові перекладу – предмет є, а слова немає.
3. Різниця в мовах лексико-стилістичних характеристик.

Існує три основні групи безеквівалентної лексики [Бессонова 2002, с. 150]:

Перша група – це референціально-безеквівалентна лексика. Тобто реалії; терміни; фразеологізми; індивідуальні авторські неологізми; семантичні (понятійні) лакуни; слова широкої семантики, вжиті в тексті в своєму найширшому значенні; складні слова різних типів, значення яких можуть бути передані на мові перекладу тільки шляхом описового перекладу йди різних трансформацій.

Друга група – прагматично-безеквівалентна лексика, що включає в себе [Бессонова 2002, с. 151]:

1. Різного роду відхилення від загальномовних норм мови, включаючи як територіальні, так і соціальні діалекти, жаргони, арго, архаїзми та інші колективні відхилення від загальної норми мови, як у бік зниження (діалектизми, субстандартна лексика, вольності усного мовлення), так і в бік підвищення (архаїзми, поетизми).

2. Іншомовні вкраплення, референціальне значення яких передати, як правило, не важко в той час як їх прагматичне значення передається далеко не завжди.

3. Аббревіатури, прагматика яких не завжди вписується в структуру значення відповідності в мові перекладу.

4. Слова з суфіксами суб'єктивної оцінки.

5. Вигуки.

6. Звуконаслідування.

7. Асоціативні лакуни, тобто слова, що мають у свідомості носіїв даної мови певні додаткові асоціації, відсутні у свідомості носіїв іншої мови.

Прагматична безеквівалентність викликається розбіжністю стилістичних характеристик, регістра або емоційного забарвлення цих лексичних одиниць при збігу їх референціального значення.

Та остання група – це альтернативно-безеквівалентна лексика, яка складається з таких груп: імена власні (антропоніми, топоніми, фірмові назви, назви книг, фільмів тощо), реалії та фразеологізми, специфіка яких полягає в тому, що, в залежності від обраного способу передачі, їх безеквівалентність буде або референціальною, або прагматичною (рис. 1.1).

Основні групи безеквівалентної лексики

Безеквівалентна лексика наявна в кожній мові. М. П. Кочерган вважає, що безеквівалентна лексика переважно становить не більше 6-7% загальної кількості активно вживаних слів. Критеріями виокремлення такої лексики можуть бути [Кочерган 2003, с. 255]:

1. Семантичний (за яким враховується значення слів).
2. Граматичний (показовий насамперед щодо одиниць, які мають певні формальні показники).
3. Функціонально-стилістичний (безеквівалентна лексика може виконувати в тексті функції створення національного колориту, інтимізації тощо, у композиції поетичного тексту безеквівалентна лексика стає

своєрідною смисловою домінантою (сильною позицією), яка впливає на зміст усього твору).

Безеквівалентну лексику можна визначати за допомогою таких прийомів: 1) переклад (безеквівалентна як національно маркована лексика належить до групи, що не має відповідників у інших мовах); 2) експеримент (наприклад, під час проведення психолінгвістичного експерименту до поля слів-реакцій на певне слово-стимул потрапляють одиниці, що мають національно-культурні елементи значень). Кількість безеквівалентної лексики у тексті залежить від авторського стилю, змісту самого твору, часу його створення та багатьох інших чинників [Кочерган 2003, с. 266].

Таким чином, безеквівалентна лексика – це лексичні одиниці окремо взятої вихідної мови, які не мають регулярні (повні або часткові) словникові відповідності в мові, яка перекладається. Вона належить до мовних одиниць з національно-культурологічним значенням, що створює національний колорит тексту.

1.2 Принципи і способи перекладу безеквівалентної лексики.

Передача безеквівалентної лексики завжди була одним із непростих завдань для перекладача, яка потребує пошуку та певних перекладацьких рішень та використання різноманітних прийомів. Концепція «безеквівалентна лексика» включає не лише відсутність еквівалента в іншій мові, а також і причину цієї відсутності. Такий вид лексики є відбитком культури народу.

А. А. Бронська, розглядаючи особливості лінгвокраїнознавчого аспекту у викладанні української мови як іноземної, пише: «Серед слів з культурним компонентом є безеквівалентна лексика, тобто слова, які неможливо семантизувати за допомогою простого перекладу. Близькими до

безеквівалентної лексики можна віднести слова, що збігаються у двох мовах своїми денотатами (тобто об'єктивним змістом), але не збігаються своїми конотатами (тобто емоційно-естетичними асоціаціями). Наприклад, слово калина може бути перекладено на інші мови, але для українця воно наповнене особистими спогадами і пов'язане з національною ментальністю.

Екстралінгвальний план існує у підсвідомості будь-якої людини, адже він може поєднувати слово та певне явище, слово та думку, слово та предмет в одне ціле, і тим самим дозволяє виокремити національні особливості слова. Адже кожне слово є багатоплановою картиною, яка відображує життя етносу, суспільства та країни в цілому. Варто зауважити, що якщо в мові існує слово-еквівалент назви певного явища, поняття або предмета, зовсім не означає однозначності даного слова.

Дослідниця В. А. Кухаренко **зауважила**: «визначень правильного перекладу майже так само багато, як і авторів, що займаються обговоренням предмету». В своїй роботі **авторка** наводить ряд визначень перекладу через вимоги до перекладача [Кухаренко 2004, с. 170]:

1. Він повинен розуміти слово в оригіналі та за змістом, і за стилем.
2. Він повинен подолати відмінності між двома лінгвістичними структурами.
3. Він повинен в своєму перекладі відтворити стилістичну структуру оригіналу.

В. А. Кухаренко висуває чотири вимоги до перекладу [Кухаренко 2004, с. 175]:

1. Передавати зміст.
2. Передавати дух і стиль оригіналу.
3. Володіти легкістю і природністю викладу.
4. Викликати рівнозначне враження.

При цьому В. А. Кухаренко зазначає, що в деяких випадках виникає серйозний конфлікт між змістом і формою (або між значенням і стилем) і перекладачеві доводиться жертвувати, або тим, або іншим. В результаті **вона**

приходить до висновку, що якість перекладу можна оцінювати з різних позицій [Кухаренко 2004, с. 180].

Сутність перекладу дуже влучно і правильно виражена словами І. В. Корунця. Суть його умовиводів полягає в тому, що переклад повинен прагнути до передачі духу створення, а не передачі букви, щоб внутрішнє життя переказного вираження відповідало внутрішньому життю оригінального [Корунець 2003, с. 388].

Основних труднощів передачі безеквівалентної лексики під час перекладу є дві [Красикова 2015, с. 54]:

1. Відсутність у мові перекладу відповідників (еквівалентів, аналогів) через відсутність у носіїв цієї мови позначуваного реалією об'єкта (референта).

2. Необхідність, поряд із предметним значенням (семантикою) безеквівалентної лексики, передати і колорит (конотацію) – її національне та історичне забарвлення.

Дослідники виділяють різні способи перекладу безеквівалентної лексики. Наприклад, Я. І. Рецкер пропонує такі: перекладацька транслітерація та транскрипція, калькування, описовий або пояснювальний переклад, наближений переклад, трансформаційний переклад. Інший вчений В. С. Виноградов, розглядаючи слова-реалії, виділив такі способи їх перекладу: транскрипція або транслітерація, гіпо-гіпернімічний переклад, уподібнення, перифрастичний переклад та калькування [Рецкер 2009, с. 70].

Дещо відмінну думку має І. К. Кобякова, розрізняючи транскрипцію або транслітерацію, переклад реалії, або її заміну: у межах цього способу також виокремлено введення неологізму, до якого входять калька, напівкалька, освоєння, семантичний неологізм; заміну реалії реаліями мови перекладу, приблизний переклад реалій (родо-видова заміна, функціональний аналог, опис, пояснення, тлумачення), а також контекстуальний переклад [Кобякова 2007, с. 90].

Багато відомих вчених розглядали способи перекладу безеквівалентної лексики та класифікували їх. Видатний вчений В. С. Виноградов виділив наступні способи перекладу: транскрипція або транслітерація, гіпо-гіперонімічний переклад, уподібнення, перифрастичний переклад, калькування [Виноградов 2004, с. 130].

Ж. А. Голикова наводить дещо відмінну класифікацію перекладу реалій: транскрипція, гіпо-гіперонімічний переклад, уподібнення, міжмовна конотативна транспозиція, дескриптивна перифраза або перифрастичний переклад, комбінована реномінація, контекстуальне розтлумачення реалій, ситуаційний відповідник, калькування [Голикова 2012, с. 133].

О. М. Ільченко виділяє такі способи перекладу безеквівалентної лексики як заповнення та компенсація. Заповнення являє собою процес розкриття певного поняття, що реалізується такими прийомами, як описовий переклад і трансформаційний переклад. У той же час, компенсація передбачає заміну непередаваного втраченого елемента елементом іншого порядку, що реалізується за допомогою таких прийомів, як транскрипція і транслітерація, калькування, і перекладацький аналог [Ільченко 2002, с. 49].

О. Л. Бессонова розрізняє два способи передачі реалій: транслітерацію та переклад, останній в свою чергу поділяється на [Бессонова 2002, с. 229]:

1. Неологізми, які включають в себе кальки, напівкальки, освоєння, семантичний неологізм.
2. Приблизний переклад (відповідність за родом та видом, функціональний аналог, опис, пояснення, тлумачення).
3. Контекстуальний переклад.

І. Р. Гальперін виділяє 5 основних способів перекладу безеквівалентної лексики [Гальперин 2009, с. 67]:

1. Транслітерація та транскрипція. При транслітерації передається графічна форма слова вихідної мови засобами мови перекладу, а при транскрипції – звукова форма слова. Ці способи перекладу застосовуються при передачі іншомовних власних назв, географічних назв та назв різних

компаній, фірм, готелів, газет та журналів. Особливо поширені ці способи перекладу у публіцистиці, коли описуються події та життя за кордоном. Інколи вперше вжита транскрипція використовується іншими перекладачами і поступово поповнює мову перекладу новою лексичною одиницею.

Транскрипція та транслітерація доцільні там, де важливо зберегти лексичну стислість позначення і разом з тим підкреслити специфічність названого об'єкту або поняття, яке відсутнє у мові перекладу. Недоліком цього способу можна назвати те, що він не завжди дозволяє розкрити зміст нового поняття реципієнту. Тому вказаним способом слід користуватись помірковано.

2. Калькування. Суть цього способу полягає в передачі безеквівалентної лексики вихідної мови за допомогою заміни її складових частин – морфем чи слів – їх прямими лексичними відповідниками у мові перекладу.

3. Описовий або пояснювальний переклад. Цей спосіб передачі безеквівалентної лексики полягає в розкритті значення лексичної одиниці вихідної мови за допомогою розгорнутих словосполучень, що розкривають суттєві ознаки позначуваною даною лексичною одиницею явища. Хоча цей спосіб і розкриває значення вихідної лексики, але має суттєвий недолік, він досить громіздкий і неекономний, тому перекладачі поєднують два прийоми: транскрипцію або калькування та описовий переклад, даючи його у виносці.

4. Наближений переклад. Суть цього способу полягає в тому, що замість іншомовної реалії перекладач використовує реалію мови, яка має власну національну специфіку, але в той же час має багато спільного з реалією вихідної мови.

5. Трансформаційний переклад. При цьому способі перекладачу доводиться вдаватися до перебудови синтаксичної структури речення, до лексичних змін з повною заміною значення вихідного слова чи того і іншого одночасно [Гальперин 2009, с. 69].

При виникненні труднощів при перекладі безеквівалентних граматичних одиниць застосовуються такі методи [Красикова 2015, с. 58]:

1. Нульовий переклад – відмова від передачі значення граматичної одиниці внаслідок її надмірності. Найбільш характерні ситуації пов'язані з артиклем. Здійснюючи переклад на українську у перекладача немає необхідності перекладати артикль, тому що він грає в ньому чисто граматичну функцію.

2. Функціональна заміна – компенсуючий прийом перекладу безеквівалентної лексики, при якому використовується інша граматична форма, близька зп функціонально-смысловими властивостями одиниці мови. У цьому випадку артиклі грають не стільки граматичну роль, скільки смислову.

3. Конверсія – зміна синтаксичної функції слова. Цей прийом використовується в перекладі, коли замість специфічної конструкції мов використовується аналогічна в мові оригіналу. Зокрема, цим способом перекладають англійський герундій на український, замінюючи його або віддієслівним іменником, або інфінітивом, або дієсловом.

4. Поширення – посилення смислової ролі тієї чи іншої форми в початковому тексті. Найчастіше такий спосіб використовується при перекладі фразових дієслів.

5. Компресія – перетворення з метою надати слову більш стислу форму. Стяжінню піддаються часто фразові дієслова, аналітичні форми видозмінних значень дієслів, дієприкметника, герундія тощо.

6. Антонімічний переклад використовується для створення більшприродної граматичної структури на мову перекладу у випадках, коли граматична структура вступає в протиріччя з правилами лексичної сполучуваності та позбавляє виразності.

Отже, аналіз теоретичних джерел показав, в практиці перекладу існує ряд способів і прийомів перекладу без еквівалентної лексики. При перекладі стійких мовних одиниць в основному рекомендується застосовувати

транскрипцію, транслітерацію і калькування. В умовах контекстуальної залежності рекомендується використання таких прийомів як звуження або розширення, нейтралізація або посилення, функціональна заміна, опис або перекладацький коментар.

У нинішній час в період активної глобалізації та інтеграції на всіх рівнях суспільства, межі між культурами стають все більш незначними. В силу цього все більше слів входять у міцний побут мови перекладу з іноземної мови, що позначають елементи, властиві тільки тій культурі, з якої були запозичені. Наявність зазначених процесів нерозривно пов'язане з поняттям «моди» на елементи різних, часто екзотичних культур, які несуть з собою і одиниці власної мови. Цим і обумовлений частий вибір способу перекладу безеквівалентної лексики: замість описового перекладу використовується транскрипція або транслітерація.

1.3 Жанр публіцистики: лексико-семантичні, стилістичні і функціональні характеристики.

Існує безліч точок зору на те, що таке публіцистика. Різні дослідники та вчені трактують поняття по-різному. Публіцистика може розглядатися через систему соціальних функцій – як рід творчості, спрямований на безперервний вплив на громадську думку: засоби та способи переконливого впливу публіцистичного слова, різні види аргументів, що обґрунтовує, і т.д. Використовуючи майже всі газетні та журнальні жанри (стаття, фейлетон, нарис, огляд, рецензія, памфлет), вона виділяється тим, що завжди наповнена полемікою, суперечками, боротьбою за нові ідеї.

В. А. Кухаренко дає таке визначення: публіцистичний стиль – функціональний різновид мови, що обслуговує широку сферу суспільних відносин: суспільно-політичних, культурних, спортивних та ін. Найбільш

повно публіцистичний стиль проявляється в газетах і суспільно-політичних журналах, тому його називають також газетно-публіцистичним. Основні засоби публіцистичного стилю розраховані не тільки на повідомлення, інформацію, а й на емоційний вплив на аудиторію. Характерними особливостями публіцистичних творів є актуальність проблематики, політична пристрастність і образність, гострота і яскравість викладу [Кухаренко 2004, с. 42].

Якщо всі публіцистичні матеріали розібрати за цими ознаками, то можна виділити три основні групи [Красикова 2015, с. 71]:

1. Інформаційні – замітка, інтерв'ю, звіт, репортаж – об'єднують між собою подієвий привід для виступу. Вони, як правило, оперують простою, первинною інформацією і йдуть по гарячих слідах події. Тому головна їх мета – оперативно повідомити про факт, подію, явище. У числі визначальних ознак інформаційних жанрів, перш за все, виділяється новизна.

2. Аналітичні – стаття, кореспонденція, версія, коментар, журналістське розслідування, відкритий лист, огляд, огляд преси, рецензія – об'єднує глибоке дослідження життя і всебічний аналіз фактів. При створенні цих матеріалів проводиться аналіз-синтез соціальної дійсності, розчленовуючи досліджуване явище на складові частини, детально вивчаючи їх, відокремлюючи істотне від несуттєвого, головне від другорядного, а потім роблячи висновки, узагальнення та рекомендації.

3. Художньо-публіцистичні – замальовки, бесіди, сповіді, нариси, фейлетони, памфлети, пародії, епіграми, публіцистичні казки, публіцистичні розповіді. Їм властиві образність, типізація, емоційна виразність і насиченість літературно-художніми образотворчими засобами, мовними та стилістичними особливостями. У них конкретний, документальний факт як би відходить на другий план, для автора важливіше вміння піднятися над явищем, над фактом [Красикова 2015, с. 73].

Отже, варто зазначити, що інформаційні матеріали можуть констатувати, аналітичні – осмислювати і узагальнювати, художньо-публіцистичні типізувати реально-документальну дійсність.

Довгий час поняття «жанр» розглядалося як «тип» або «клас» текстів, а система жанрів – як штучно створена негнучка спрощена система, що дозволяє класифікувати існуючі типи текстів. Жанри як би народжувалися, розвивалися і функціонували поза системою жанрів, але містилися туди для зручності лінгвістів.

В останній час збільшується тенденція до змішання та до взаємопроникнення жанрів. І тому певні автори помиляються, коли виділяють нові жанри, як ті, які об'єднали в собі риси двох чи більше вже давно відомих. Жанр є категорією порівняно стійкою, яка не втрачає свої формотворчі якості протягом століть. Жанр набуває нових рис, коли наповнюється новим та актуальним змістом, але формальні, жанроутворюючі ознаки суттєвих змін не зазнають.

І. Р. Гальперін розглянув жанр «як типову форму висловлювання» [Гальперин 2009, с. 159], а одним з ключових жанроутворюючих факторів виділив «позасловесну ситуацію» [Гальперин 2009, с. 170], що дозволило зрівняти типи висловлювання в різних сферах, вивести дослідження жанру за межі художнього тексту. В результаті сьогодні більшістю дослідників визнається різноманіття і багатство мовних жанрів.

М. П. Кочерган під поняттям «жанр» розуміє не скільки певну структурно-змістовну форму, скільки певний рід творчості, зазначений стійкими особливостями не тільки на рівні продукту творчості, але і на рівні способу діяльності [Кочерган 2003, с. 59].

В. М. Манакін розуміє під терміном «публіцистичний жанр» відносно стійку структурно-змістовну організацію текстів, обумовлену своєчасним відображенням дійсності та характером відношення до неї творця [Манакін 2012, с. 100].

Есе – роздуми – народжені інтересом розглянути морально-етичні, історико-політичні та естетичні проблеми через персоніфікацію, через конкретну особистість. Тому цей жанр – особистісний, що дозволяє найбільш повно висловити і обґрунтувати авторську думку, втілити в неї особисті почуття і особисті емоції. Йому одночасно властиві й філософсько-аналітичний погляд на предмет, і художня типізація образу [Красикова 2015, с. 74].

Дві головні особливості стилю – це експресивність, що виражається, самими мовними засобами, наприклад фразеологізмами, яким властива обмежена лексична і синтаксична продуктивність, але при цьому активно трансформуються в мові і інформативність, яка досягається документальністю, узагальненістю і «нейтральністю» викладу. Основна мета цього стилю сформулювати громадську думку, активно впливати на громадську думку.

Починаючи переклад будь-якої публіцистичної статті, варто пам'ятати, що у будь-якого видання та автора є загальний стиль, ідеологія та позиція автора може представляти позицію якогось об'єднання або політичної партії. Важливою особливістю є необхідність передати, часто завуальований підтекст статті за засобами еквівалентних метафор і фразеологізмів, тому що послівний переклад, швидше за все, спотворить написане. Адекватний переклад зарубіжної преси допоможе найбільш детально побачити зміни в суспільному житті англomовних країн [Красикова 2015, с. 79].

Хороший письмовий та усний переклад публіцистики відрізняється [Красикова 2015, с. 80]:

1. Доступністю. Публіцистичний стиль більш схожий на розмовну мову, ніж інші стилі. Тому складносурядні конструкції можна спрощувати, використовуючи різні перекладацькі прийоми (інтеграцію, розщеплення, додавання, заміну). При цьому основний вигляд оригінального тексту повинен бути збережений.

2. Точністю. Само собою, донесення інформації – основне завдання публіцистичного твору. Перекладений текст не прикрашає події та не містить фактичних помилок.

3. Збереженням авторського стилю. На всі описувані події автор дивиться крізь призму власного досвіду і показує ті сторони події, які вибрав сам. Хороший перекладач відчуває настрій і стиль автора і передає їх з мінімальними спотвореннями.

4. Адекватністю. У публіцистичних текстів є дві важливі характеристики: денотативна і експресивна. Денотативна – необхідність передачі інформації. Експресивна – передача ставлення до події. Якісний переклад повинен бути максимально схожий на оригінал і фактично, і емоційно.

І. К. Кобякова вважає, що перекладачі вдаються до перекладацьких трансформацій як для досягнення адекватності цільового тексту, так і для виявлення яскравого та доречнішого еквіваленту, який допоможе відтворити найбільш близький зміст і сприятиме адаптації висловлювання до певного жанру. Перекладацькі трансформації можна умовно поділити на 5 груп [Кобякова 2007, с. 54]:

1. Лексичні (транслітерація, транскрибування, калькування).
2. Лексико-семантичні (конкретизація, генералізація, семантична модуляція, логізація, синонімічне розрізнення (диференціація)).
3. Граматичні (послідовний буквальний переклад, членування речення, об'єднання речень, граматичні заміни (заміна частини мови, граматичної форми, члена речення)).
4. Лексико-граматичні (додавання або вилучення/опущення слів, антонімічний переклад, компенсація, цілісне перетворення, змістовий розвиток, еквівалентна заміна, описовий переклад).
5. Стилістичні (стилізація, змінення акценту, лексико-семантичні зміни на основі метонімії та метафори).

Р. П. Зарівчак до лексичних характеристик додає, що виявлення словникового складу рідковживаних лексем та їхніх частот у різних текстах дасть можливість провести кількісний порівняльний аналіз, зокрема, дослідити частотні закономірності авторського ідіолекту [Зарівчак 1989, с. 101].

На нашу думку, варто зробити диференційований аналіз частотного словника за семантичними ознаками для того, щоб виявити нові частотні характеристики та закономірності текстів. Лексика літературної мови або «літературна лексика» на фоні основних груп лексики, які сформувалися в наслідку поділу загальної системи лексики за ознаками сфер вживання, виокремлюється, як характерний проміжний клас, а також, як найголовніших компонент системи сучасних мов.

Дослідники спрямовують значну увагу на аналіз структурних зв'язків між словами і словосполученнями у лексико-семантичній системі. Ці зв'язки поділяють на внутрішні, коли елементи взаємодіють всередині угруповання, і зовнішні, коли елементи заданого угруповання взаємодіють з елементами іншого угруповання. Розрізняють прямі і зворотні, симетричні та асиметричні, безпосередні та опосередковані зв'язки тощо [Красикова 2015, с. 90]. Кожній лексичній одиниці, яка є самостійним елементом системи, притаманні певні відношення до інших одиниць одного та різних з нею рівнів мовної структури.

О. М. Ільченко говорить що, лексико-семантична парадигма – це сукупність лексичних одиниць, об'єднаних тотожністю семантичних ознак. Лексичні одиниці відрізняються одна від одної індивідуальними уточнювальними ознаками. Такі парадигми бувають одно- та різноранговими, і, відповідно, утворюють горизонтальні та вертикальні ієрархічні структури. Однорангові парадигми утворюють єдиний лексико-семантичний рівень, різнорангові визначають глибину ієрархії та кількість рангів. У досвіді дослідників помітна нечіткість у визначеннях вихідних, базових понять, наприклад таких, як лексико-семантичне поле, лексико-семантична група,

синонімічний ряд, тематичний ряд тощо. Так, наприклад, лексичні угруповання, елементи яких пов'язані однорідними значеннями, прийнято позначати терміном лексико-семантична група [Ільченко 2002, с. 122].

Літературна лексика відрізняється від загальноповсякденної лексики певними чіткими нормами, які закріплені словниками та правилами літературної мови. До складу літературної лексики не входять прості слова, але певні елементи просторіччя часом вживаються в художній літературі. До складу літературної лексики не належать жаргонні та діалектні слова, а також слова з професійної лексики. Згідно з квантитативно-лінгвістичним аналізом текстів можна виокремити певні актуальні проблеми, які пов'язані із стилістичним аспектом аналізу лексики даного тексту, наприклад питання про лексичний зв'язок (близькість) текстів, «багатство» лексики тексту та про класифікацію текстів на основі квантитативних лексико-стилістичних параметрів.

Застосування стилістичних фігур і тропів використовується для того, щоб надати тексту високу яскравість і виразність. У перекладача є вибір: спробувати скопіювати стилістичний прийом оригіналу, у випадку, коли ж це не можливо – перекладачеві необхідно створити власний стилістичний засіб в тексті перекладу, такий засіб, що буде володіти аналогічним ефектом. При передачі тропів – порівнянь, епітетів, метафор, оксюморонів, алюзій тощо – перекладачеві кожен раз потрібно прийняти рішення: чи раціонально зберегти їх основоположні образи, або оптимальнішим рішенням буде заміна образу в перекладі іншим образом [Красикова 2015, с. 95].

Крім цього є ще синтаксичні особливості, про які ми не можемо не згадати.

І. В. Корунець вважає, що логіка мислення найбільш явно виражена в синтаксичному устрої мови, тобто в правилах, за якими окремі слова перетворюються в речення. Базові типи речень та самі члени речення в англійській і українській мові однакові. Але лінійне розташування членів у реченні розрізняється [Корунець 2003, с. 344].

Загальновідомо, що лінійне розташування членів речення в мовленнєвому ланцюгу виконує в обох мовах граматичну, комунікативну, стилістичну і смислорозрізнявальну функції, але значущість цих функцій в цих мовах різна: для англійського речення характерні найперше граматична і смислорозрізнявальна функція, для українського – комунікативна і стилістична. Це зумовлюється тим, що англійська і українська мови є прикладами двох типів мов: аналітичного і синтетичного. Вже сама назва цих типів показує, що за принципом побудови вони різні. Синтетичні мови, до яких відноситься українська, мають внутрішнє граматичне закріплення, тобто зв'язують слова у смислові одиниці за допомогою закінчень, що позначають категорію роду і відмінку, тому позиція слова у реченні є рухливою [Корунець 2003, с. 49].

Саме зміна внутрішньої форми слова «дівчинку» дозволяє поставити доповнення на перше місце без втрати смислу повідомлення, але логічний наголос цих двох речень різний, оскільки в синтетичних мовах центр повідомлення – нова інформація для читача, найчастіше знаходиться на останньому місці. В першому реченні центр повідомлення буде слово «дівчинку», в другому реченні ми розуміємо, що читачу вже відомо про наявність «дівчинки» і предмет повідомлення в тому, що автор її бачив. Отже, зв'язок слів у реченні мови синтетичного типу визначається граматичними ознаками у вигляді суфіксів та закінчень [Красикова 2015, с. 99].

Отже, при перекладі з синтетичної на аналітичну мову і навпаки виникають синтаксичні складності, які перекладач обов'язково має брати до уваги і шукати найбільш прийнятне перекладацького рішення у кожному окремому випадку.

Стилістичні системи мов мають свій національний характер. Функціонування прийомів у дискурсі є різним, проте самі прийоми – схожі: можуть мати однакову частоту вживання, значущість у тексті, виконують певні функції тощо. Якщо під час лексичних трансформацій перекладач бере за основу принцип передачі лексичного значення чи форми, то, відповідно,

під час стилістичного перекладу на меті маємо аналогічний принцип, але з іншими мовними засобами. Таким чином, особливістю є не просто відтворення стилістичного прийому, а саме відтворення того значення, яке міститься в ньому, його особливість. Не завжди можливо передати стилістичний прийом. По-перше, варто відрізнити оригінальний стилістичний прийом від трафаретного – який не є авторським задумом – як для уникнення нівелювання, з одного боку, та надлишкового акцентування, з іншого боку, оскільки перекладач має виконати адекватний переклад – зберегти стилістичну рівноцінність [Красикова 2015, с. 100].

У художньому перекладі головним критерієм якості є не лише відповідність сюжету і лексики, а і збереження авторського стилю. Використання у художньому перекладі різноманітних фігур мови є однією з головних рис. Їх використовують задля максимального розкриття смислів у тексті. Водночас до найбільш актуальних питань щодо труднощів перекладу відносять дослівний переклад – кальку, також переклад стійких виразів, гумору, відповідність стилю та культурних особливостей епохи, збереження індивідуальності та адаптація до іншої культури.

Перекладацьку трансформацію у трьох аспектах розглядав Р.К. Міньяр-Білоручев, виокремлюючи лексичні, граматичні і семантичні трансформації. До лексичних дослідних зараховував прийоми генералізації та конкретизації, до граматичних – пасивізації, заміну частин мови і членів речення, а також об'єднання пропозицій чи їх членування. Третій тип є найширшим: метафоричні і синонімічні заміни, прийом компенсації, логічний розвиток понять і антонімічний переклад, який має свої особливості. У перекладознавчій літературі існує поняття антонімічного перекладу – коли форма слова або словосполучення замінюється на протилежну, але зміст залишається подібним. Саме поняття є неточним, тому що слово, яке перекладається, не змінюється на антонім, а лише змінює форму на протилежну [Изучение безэквивалентной лексики].

Для текстів характерною рисою є наявність термінології або понять, які не мають відповідників у цільовій мові. Це вимагає від перекладача чіткості під час перекладання тексту та однозначності. Специфічна лексична система відіграє важливу стилістичну роль, яку може виконувати будь-яка лексема. Її відбір зумовлений багатьма різноплановими семантико-стилістичними причинами. Специфіка перекладу публіцистики визначається не тільки різноманітністю стилів, які вона поєднує, не тільки особливістю їх поєднання і не лексичними та граматичними елементами, які мають бути передані при перекладі і вимагають функціональних відповідників у мові перекладу, а насамперед тим, що переклад літературних текстів – це творчий процес, а не лише передача певної інформації, адже мова йде про форму мислення, якою в художньому творі є не поняття, як в інших функціональних стилях, а образ, певні явища дійсності, пропущені крізь свідомість автора [Изучение безэквивалентной лексики].

Отже, сучасна публіцистика відіграє особливу роль і прагне задовольнити не тільки інтелектуальні, але й естетичні потреби. Публіцистичний текст є особливий інформаційний продукт, який поширюється по каналам ЗМІ і володіє стійкими ознаками. Публіцистичний стиль – один з книжкових функціональних стилів, який використовується як в засобах масової інформації, так і в публічних усних виступах. Даний стиль має певні перекладацькі особливості. До таких особливостей належать лексичні, граматичні і семантичні трансформації.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ НА МАТЕРІАЛІ ТЕКСТІВ ПУБЛІЦИСТИКИ

Досліджений емпіричний матеріал вказує на особливості перекладу безеквівалентної лексики з англійської мови українською на прикладі матеріалу текстів публіцистики. Матеріалом для дослідження стали тексти статей англійськомовних ресурсів BBC-News, TheGuardian та інших англійськомовних джерел.

2.1 Збереження оригінальної форми реалії.

На першому етапі проведено аналіз прикладів використання оригінальних варіантів реалій.

(1). *Priorat's unique slate soil—called **llicorella**—looks like broken chalkboard strewn around the hillside* [BBC News].

*Унікальний сланцевий ґрунт, що називається **llicorella**, виглядає як зламана дошка, розкидана схилом пагорба.*

В даному випадку аналіз назви сланцевого ґрунту не був перекладений українською мовою – спостерігається використання оригінального варіанту: *called llicorella – називається **llicorella**.*

(2). ***Cozidoa Portuguesa** is one of the most popular dishes in Portugal, but even with its popularity, it's difficult to trace its origins* [BBC News].

***Cozido a Portuguesa** – одна з найпопулярніших страв в Португалії, але навіть при її популярності важко простежити її походження.*

Як показує приклад, назву португальської страви було збережено у варіантіперекладу: *Cozidoa Portuguesa is one of the most popular dishes – Cozido a Portuguesa –одна з найпопулярніших страв в Португалії.*

(3). *He was reading a comic book called **Tommy og Tigern** and he had the sort of face that makes you realize God does have a sense of humour [BBC News].*

*Він читав комікс під назвою “**Tommy og Tigern**”, і у нього було таке обличчя, що відразу розумієш: у Бога є почуття гумору.*

У наведеному прикладі назву коміксу було збережено в оригінальному вигляді: *a comic book called **Tommy og Tigern** – комікс під назвою “**Tommy og Tigern**”.*

(4). *People were forever pulling out guitars and mandolins and bottles of **Thunderbird** wine and forging relationships with their seatmates that were clearly going to lead to lots of energetic sex on a succession of Mediterranean beaches [BBC News].*

*Люди вічно витягували гітари, мандоліни і пляшки вина “**Thunderbird**” і налагоджували відносини зі своїми сусідами, які явно повинні були привести до великої кількості енергійного сексу на середземноморських пляжах.*

Також назва вина була використана в оригінальному вигляді: ***Thunderbird** –пляшки вина “**Thunderbird**”.*

(5). *Verdict: with so many restaurants to pick from in Dublin, it can be daunting to know where to start. If you like Japanese food, save yourself the angst and head to **Eatokyo**, where the food is fantastic, prices reasonable and atmosphere friendly and welcoming [BBC News].*

*Вердикт: з такою кількістю ресторанів в Дубліні, вибір одного може стати жахливим, треба знати, з чого почати. Якщо ви любите японську кухню, позбавте себе складнощів, вирушайте в **Eatokyo**, де їжа – фантастична, ціни розумні, а атмосфера дружня і гостинна.*

Назва ресторану в Дубліні не була перекладена в українському варіанті – було збережено варіант оригіналу *head to **Eatokyo** – вирушайте в **Eatoky**.*

(6). *When I was a child, it was the burger I enviously watched my father devour as I worked a soft pillow of chewed **Happy Meal** cheeseburger from the roof of my mouth [BBC News].*

*Коли я був дитиною, це був бургер, за яким я заздрісно спостерігав, як він зникає в роті мого батька, коли я сидів з м'якою подушкою з пережованого чізбургера **Happy Meal** в роті.*

*Назву чізбургера було використано в оригінальному вигляді: a soft pillow of chewed **Happy Meal** cheeseburger – я сидів з м'якою подушкою з пережованого чізбургера **Happy Meal** в роті.*

(7). *They took me to a gracious restaurant overlooking **the Cataract Gorge**, famous for hikes into the dramatic canyon carved by **the Esk River** that is traversed by a striking suspension bridge [BBC News].*

*Вони взяли мене в шикарний ресторан з видом на **Cataract Gorge**, відомий своїми походами в вражаючий каньйон, прорізаний річкою **Еск**, яка перетинає вражаючий підвісний міст.*

Приклад показує, що назва топонімічної реалії використовувалася у формі оригіналу: *overlooking **the Cataract Gorge*** – з *видом на **Cataract Gorge***. Також трансформація транслітерації була використана в процесі перекладу назви річки: *the **Esk River*** – *річкою **Еск***. В даному випадку також використовувалася трансформація перестановки, так як порядок слів було змінено в процесі перекладу.

(8). ***Cradle Mountain** National Park is home to the highest peaks in Tasmania with wild, unpredictable weather [BBC News].*

*Національний парк **Cradle Mountain** є домом для найвищих вершин в Тасманії з дикою, непередбачуваною погодою.*

Цей випадок демонструє, що назва топонімічних реалій використовувалась у формі оригіналу: ***Cradle Mountain** National Park* – *Національний парк **Cradle Mountain***. В даному випадку також використовувалася трансформація перестановки, так як порядок слів було змінено в процесі перекладу.

(9). *Even though it was raining the day I arrived, I attempted to hike the 4-mile **Dove Lake Circuit*** [BBC News].

*Незважаючи на те, що в той день, коли я приїхав, йшов дощ, я спробував пройти 4-мильну трасу **Dove Lake Circuit**.*

У наведеному прикладі назву траси було збережено у формі оригіналу: *I attempted to hike the 4-mile **Dove Lake Circuit*** – я спробував пройти 4-мильну трасу **Dove Lake Circuit**.

(10). *A key aim of the **Leitrim Sweathouse Project** is to gain greater public recognition and heritage protection for these structures* [BBC News].

*Ключова мета проекту **Leitrim Sweathouse** – домогтися більшого суспільного визнання і захисту спадщини цих споруд.*

В цьому випадку назва проекту не була перекладена **українською мовою** – спостерігається використання оригінального варіанту: **Leitrim Sweathouse**.

(11). *More than 2.7m likes and 225,000 followers later, the 47-year-old has become one of the least likely celebrities on **Gen Z's** favourite platform* [BBC News].

*Набравши більше 2,7 млн лайків і 225 000 підписників, 47-річний чоловік став однією зі знаменитостей на улюбленій платформі **Gen Z**.*

Як показує приклад, назву платформи для он-лайн спілкування було збережено у варіанті перекладу: *Gen Z's*.

(12). *Related to the mustard family, its Latin name, **Nasturtium officinale**, is aptly translated as “**nose twister**”, which anyone crunching on its punchy, peppery leaves can attest* [BBC News].

*Відноситься до сімейства гірчичних, його латинська назва, **Nasturtium officinale**, вдало перекладається як «**носовихор**», що може підтвердити будь-який, хто хоча б спробує похрумтіти його гострим, перцевим листям.*

У наведеному прикладі, назву різновиду салату було збережено в оригінальному вигляді: *Nasturtium*, проте, словосполучення "nose twister", було передане засобами утворення нового слова: *носовихор*.

(13). *Each year in August, hundreds of women enter the contest supported by **Ekhaya Gaia**, a local NGO supporting sustainable communities, to showcase their adorned homes [BBC News].*

*Щороку в серпні сотні жінок беруть участь у конкурсі за підтримки **Ekhaya Gaia**, місцевої неурядової організації, що підтримує стійкі спільноти, щоб продемонструвати свої прикрашені будинки.*

Назва місцевої неурядової організації не було перекладено в українському варіанті – було збережено варіант оригіналу – *Ekhaya Gaia*.

(14). *A lazy lunch in the leafy garden of **La Conserverie** is recommended for a bit of shade, followed by plenty more playing at “archers” in the watchtowers atop the citadelle walls [The Guardian].*

*Розслаблений обід в зеленому саду **La Conserverie** рекомендується провести в тіні, а потім ще раз пограти в “лучників” на сторожових Вежах на стінах цитаделі.*

В наведеному прикладі було збережено назву саду *La Conserverie* у формі оригіналу.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що в багатьох випадках спостерігається використання вихідної форми реалій. Таким чином, можна стверджувати, що це один з ефективних способів передачі реалій як безеквівалентної лексики публіцистичних текстів.

2.2 Застосування лексичних трансформацій.

Далі проведено аналіз прикладів використання лексичних трансформацій реалій. Серед таких трансформацій було виокремлено наступні:

1. Транслітерація:

(16). *The poll for the supermarket chain **Morrisons** said 37 per cent of children preferred watching television or surfing the internet to cooking [BBC News].*

*Опитування для мережі супермаркетів **Morrisonc** показало, що 37% дітей вважають за краще приготування їжі дивитися телевизор або борознити простори інтернету.*

В прикладі, назва мережі супермаркетів, яка представляє безеквівалентну лексику, було транслітеровано в українському варіанті – *Morrisons– Morrisonc*.

(17). *As with the one in **Killadiskert**, most Irish sweathouses were built into hillsides or banks to bolster their foundation, and set in remote locations near a water source [BBC News].*

*Як і у випадку з **Кілладіскертом**, більшість ірландських парилок були побудовані на схилах пагорбів або берегах, щоб зміцнити їх фундамент, і розташовані у віддалених місцях поблизу джерела води.*

У наведеному прикладі, назву реалії було перекладено за допомогою трансформації транслітерації: *Killadiskert – Кілладіскерт*.

(18). ***Burano** is one of the most colorful towns I've ever seen! [The Guardian].*

***Бурано** - одне з найбільш барвистих міст, які я коли-небудь бачив!*

Таким чином, назву топонімічної реалії була перекладено за допомогою трансформації транслітерації: *Burano – Бурано*.

2. Було виокремлено значну кількість прикладів використання трансформації транскрибування:

(19). *Here, in the center of Mexico's capital, Garrido tells me **pulque** “is the heart of Mexico.”* [BBC News]

*Тут, в центрі столиці Мексики, Гаррідо говорить мені, що **пульке** «це серце Мексики.»*

Таким чином, приклад показує використання назви напою – **pulque** – її було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **пульке**.

(20). *You can't take on waves of grilled meat, endless dishes of **banchan**, and bubbling bowls of **jjigae** all on your own!* [The Guardian].

*Ви не можете самотійно подужати **хвилясті гори смаженого м'яса**, нескінченні страви «**банчан**» і **киплячі чаші**«**джігае**»!*

У наведеному прикладі присутні два випадки вживання реалій: так, назви страв **banchan and jjigae** було перекладено за допомогою використання трансформації транскрипції: «**банчан**»; «**джігае**».

(21). ***Churritos** are a noodle-like fried snack also made by **Barcel**, and they're marketed as a companion product to **Takis*** [BBC News].

***Чуріто** – це смажена закуска, схожа на локшину, також зроблена в **Барсель**, і вони продаються як супутній продукт для **Такіс**.*

В прикладі спостерігається використання трьох лінгвокультурних реалій: так, назви страв **Churritos**, назву фірми **Barcel** було перекладено за допомогою використання трансформації транскрипції: **Чуріто**, **Барсель**. Трансформацію транслітерації було використано з метою відтворення реалії **Takis – Такіс**.

(22). *I was, however, able to enjoy the Enchanted Woods track in the gloom of a haunting forest ensconced in moss and algae to energetic **Knyvet Falls*** [BBC News].

*Я, однак, міг насолоджуватися зачарованою лісовою стежкою в сутінці примарного лісу, вкритого мохом і водоростями, до енергійного водоспаду **Найвет**.*

Цей випадок показує, що назва топонімічних реалій була передана за допомогою трансформації транскрипції: ***Knyvet – Найвет***.

(23). *Freycinet National Park, home to the spectacular Wine Glass Bay, is the most popular attraction on the east coast [BBC News].*

Національний парк Фрейсіне, де знаходиться вражаюча затока Wine Glass, є найпопулярнішою пам'яткою на східному узбережжі.

У наведеному прикладі, назву топонімічної реалії було перекладено за допомогою трансформації транскрипції: ***Freycinet – Фрейсіне***. Назву бухти було використано в оригінальному вигляді: *the spectacular Wine Glass Bay – затока Wine Glass*.

(24). *I took the spiraling road up to the Tourville Lighthouse where an easy loop affords mind-expanding views of the blue veil of the Tasman Sea [BBC News].*

Я поїхав по спіральній дорозі до маяка Турвіль, де відкривався запаморочливий вид на синю завісу тасманійського моря.

Назву маяка було перекладено за допомогою трансформації транскрипції: ***Tourville – Турвіль***.

(25). *From there I drove the winding road to Cradle Mountain, stopping in Deloraine for a “toastie” (a grilled/panini-like sandwich) and tea [The Guardian].*

Звідти я поїхав по звивистій дорозі до гори Кредел, зупинившись у Делорені, щоб з'їсти «тості» (бутерброд на грилі, схожий на паніні) і випити чаю.

В даному випадку присутні два приклади використання реалій, які були відтворені за допомогою трансформації транскрипції: ***Cradle – Кредел; “toastie” – «тості»***.

(26). *Tassie, as Australians affectionately call the island, is known for its rugged wilderness areas, which are mainly located within reserves and parks [BBC News].*

Тессі, як ласкаво називають острів австралійці, відомий своїми суворими дикими районами, які в основному розташовані в заповідниках і парках.

Австралійська назва острова *Tassie* була відтворена за допомогою використання трансформації транскрипції: *Tecci*.

(27). *Like halloumi, kefalotyri is made from sheep or goat milk, but it's a step up in both hardness and saltiness, with a bit less tang [BBC News].*

Як і халлумі, кефалотирі виробляється з овечого або козячого молока, але це вже покращення, як за міцністю, так і за солоністю, з трохи меншим присмаком.

У наведеному прикладі присутні два випадки вживання реалій: так, назви страв *halloumi, kefalotyri* було перекладено за допомогою використання трансформації транскрипції: *халлумі, кефалотирі*.

(28). *I hiked to Machu Picchu, spent Christmas with an all-girls' orphanage, donated the \$5,500 towards college scholarships for three girls, and celebrated the New Year on a beach in Costa Rica [BBC News].*

Я піднялась в Мачу-Пічу, провела Різдво в дитячому будинку для дівчаток, пожертвувала 5500 доларів на стипендію коледжу для трьох дівчаток і відсвяткував Новий рік на пляжі в Коста-Риці.

У наведеному прикладі, назву топонімічної реалії було перекладено за допомогою трансформації транскрипції: *Machu Picchu – Мачу-Пічу*.

(29). *In those days the only cheap flights were from New York to Luxembourg, with a refuelling stop en route at Keflavik Airport at Reykjavik [BBC News].*

У ті дні єдиними дешевими рейсами були рейси з Нью-Йорка в Люксембург, із зупинкою на заправку в аеропорту Кефлавік у Рейк'явіку.

Назву аеропорту було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: *at Keflavik Airport at Reykjavik – аеропорту Кефлавік у Рейк'явіку*. В даному випадку також використовувалася трансформація перестановки, так як порядок слів було змінено в процесі перекладу.

(30). *For mains I enjoyed a Vegetable + chickpea dukkah crusted bake with pear salad and Craig had a pulled smoked lamb shoulder with roasted quince and green beans [BBC News].*

В якості основного блюда я насолоджувався овочевою + нутовою **дуккою**, покритою скоринкою, запіканкою з грушевим салатом, а у Крейга була витягнута копчена бараняча лопатка з смаженою айвою і зеленою квасолею.

Назву страви **dukkaħ** було відтворено за допомогою використанням трансформації транскрипції: **дукка**.

(31). *There's no shortage of restaurants (or crowded pubs for that matter) in **Dublin** city centre, especially around the historic and touristy riverside neighbourhood of **Temple Bar**. It's cobbled streets are always packed with boozy out-of-towners enjoying the hedonistic vibe. However, it's not always the most relaxing place to dine out, and the prices can be rather eye-watering [The Guardian].*

У центрі **Дубліна** немає дефіциту ресторанів (або переповнених пабів, у цьому питанні), особливо в історичному та туристичному районі **Темпл-Бар** на березі річки. Його бруковані вулиці завжди забиті п'яними приїждженими, які насолоджуються гедоністичною атмосферою. Однак це не завжди найспокійніше місце для вечери, і ціни можуть бути досить непривабливими.

Назву туристичного центру Дубліна було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **Temple Bar – Темпл-Бар**.

(32). *I walked up to the main street, **Strandgatan**, which ran for about 300 yards along the harbour, lined on the inland side by an assortment of businesses – a bakery, a bookstore, a cinema (closed), a café called **Kokken's** – and on the harbour side by the town hall, a few more shops and the dark hulking mass of a **Birds Eye-Findus fish-processing plant** [BBC News].*

Я підійшов до головної вулиці **Страндгатан**, яка тяглася приблизно на 300 ярдів уздовж гавані, вздовж якої з внутрішньої сторони розташовувалися різноманітні підприємства-пекарня, книжковий магазин, кінотеатр (закритий), кафе під назвою «**Коккен**», – а з боку гавані, поруч з

ратушею, ще кілька магазинів і темна постать рибопереробного заводу **“Birds Eye-Findus”**.

Назва вулиці була перекладена за допомогою трансформації транскрипції: **Strandgatan** – **Страндгатан**. Назва кафе **Kokken’s** була також перекладена за допомогою трансформації транскрипції: **Коккен**. Назва заводу була використана в первісному вигляді: **Birds Eye-Findus fish-processing plant** – **постать рибопереробного заводу “Birds Eye-Findus”**.

(33). *No more Starbucks, no more going out to eat and no more shopping* [BBC News].

Більше ніяких «Старбаксів», ніяких походів в ресторан і покупок.

Назва бренду кави була перекладена за допомогою трансформації транскрипції: **Starbucks** – **Старбакс**.

(34). *It was rather like being on a Greyhound bus on the way to a folk-singers’ convention* [BBC News].

Це було все одно що їхати в автобусі «Грейхаунд» на З’їзд народних співаків.

Назву автобуса було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **Greyhound** – **«Грейхаунд»**.

(35). *In the afternoon, I bumped into my acned seatmate on the Pont Adolphe, high above the gorge that cuts through the city* [BBC News].

У другій половині дня я зіткнувся з моїм вусатим сусідом на мосту Адольфа, високо над ущелиною, що прорізає місто.

У наведеному прикладі, назву топонімічної реалії було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **Adolphe** – **Адольфа**. В даному випадку також використовувалася трансформація перестановки, так як порядок слів було змінено в процесі перекладу.

(36). *It took half an hour to Reacharlon, a dreary industrial town* [BBC News].

Півгодини пішло на те, щоб дістатися до Річарлона, похмурого промислового містечка.

Назву міста було передано за допомогою трансформації транскрипції:
Reacharlon – Річарлон.

(37). *I spent a few days tramping through the wooded hills of the **Ardennes*** [BBC News].

*Я провів кілька днів, блукаючи лісистими пагорбами **Арденн**.*

У наведеному прикладі, назва топонімічної реалії була перекладена за допомогою трансформації транскрипції: **Ardennes – Арденн**.

(38). *We spent three weeks traveling (and eating) our way through northern Italy, starting in **Treviso and stopping in Jesolo**, and a few little towns in between! I've finally put a dent in editing the thousands of photos I have, so let the tips for Italy commence!* [BBC News].

*Ми провели три тижні, подорожуючи (і харчуючись) по Північній Італії, починаючи з **Тревізо і зупиняючись у Венеції, Бурано, Флоренції, Єзоло** і декількох маленьких містечках між ними! Я нарешті поклав кінець редагуванню тисяч фотографій, які у мене є, так що зараз почнуться поради щодо подорожей в Італії.*

Назви міст було передано за допомогою трансформації транскрипції:
Treviso, Jesolo – Тревізо, Єзоло.

(39). *There are steak and **ale** pies, pastry filled with beef braised in **ale** (not to be confused with steak and kidney pies, which are pastry filled with a mix of beef and chopped-up offal)* [BBC News].

*Там є і стейк і пироги з **елем**, випічка з тушкованою в еле яловичиною (не плутати зі стейком і пирогами з нирками, які представляють собою тісто, наповнене сумішшю яловичини і рубаних субпродуктів).*

Назву британського напою було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **ale – елем**.

(40). *The à la carte menu is vast, with a huge variety of Japanese street food including **sushi, sashimi, maki**, grilled meat, noodles, **wok** fried rice, **ramen** and classic nibbles as well as **gyoza** (Asian dumplings) and **springrolls*** [BBC News].

Велике меню з обслуговуванням, з величезною різноманітністю японської вуличної їжі, включаючи суші, сашімі, маки, м'ясо на грилі, локшину, смажений рис вок, рамен і класичні закуски, а також геза (азіатські пельмені) і спрінг-роли.

В прикладі було застосовано такі варіанти безеквівалентної лексики, як *sushi, sashimi, maki, wok, ramen, gyoza, springrolls*. При перекладі одиниць безеквівалентної лексики було застосовано трансформацію транскрибування:

1. *Sushi – суші.*
2. *Sashimi – сашімі.*
3. *Wok – вок.*
4. *Gyoza – геза.*
5. *Springrolls – спрінг-роли.*

До прикладів транслітерації було віднесено наступні:

1. *Maki – маки.*
2. *Ramen – рамен.*

(41). *In the end we shared the house yaki soba (stir fried noodles with chicken, beef, prawns and veg) with a side of duck spring rolls and vegetable yasai gyoza (vegetable dumplings) [BBC News].*

Врешиті-решит ми розділили домашню яки собу (смажену локшину з куркою, яловичиною, креветками і овочами) з качиними спрінг-ролами і овочевими ясаї геза (овочеві галушки).

Як демонструє фрагмент статті, в ній було використано такі приклади безеквівалентної лексики, як:

1. *Yaki soba – яки соба/*
2. *Yasai gyoza – ясаї геза.*

Отже, при перекладі було застосовано трансформацію транскрибування, з огляду на те, що було передано звукову форму безеквівалентної лексики.

(42). *You also see a lot of old photographs of naked, skinny and intimidating Yogis (or sometimes even plump, kindly and radiant Yogis) wearing beads, too. These strings of beads are called japa malas [The Guardian].*

Ви також бачите багато старих фотографій голих, худих і лякаючих йогів (або іноді навіть пухких, добрих і сяючих йогів), які теж носять намиста. Ці нитки бус називаються **джана мала**.

У наведеному реченні було застосовано такий приклад безеквівалентної лексики, як *jaramalas*. При перекладі, назву намиста було відтворено засобами трансформації транскрибування: *джана мала*.

(43). *...island, which was named by **Sent Mamiliano**, the bishop of Palermo, after he fled there in the fifth century, has only been inhabited by a handful of people over the years [BBC News].*

Довгі роки острів Монтекрісто, названий так **Сент-Маміліано**, єпископом Палермським, який утік туди в V столітті, населяли кілька людей.

В цьому випадку, назву історичної реалії також було відтворено засобами трансформації транскрибування: *SentMamiliano* – Сент-Маміліано.

(44). *The Romans named it **Mons Jovis**, and used the granite from its hills to build houses on Elba [BBC News].*

Римляни називали острів **Монс-Йовіс-Гора Юпітера**. З граніту, що видобувається на острові, вони будували будинки на Ельбі.

Назву топографічної реалії було транскрибовано, – *MonsJovis* – Монс-Йовіс, проте перекладач застосував також трансформацію описового перекладу, з метою пояснення читачам сутність назви, яка виступає в якості безеквівалентної лексики.

(45). *This is the red carpet to **Harold's**, the best fried chicken on Earth [BBC News].*

Це червона доріжка до «**Гарольдса**», кращого смаженого курчати на Землі.

Назву закладу, де на думку автора, готують найкращих на землі смажених курчат, було транскрибовано при перекладі українською мовою: *Harold's* – Гарольдс.

(46). *He's also encouraging his followers to embrace the Hebrides' version of the popularised Danish comfort custom of **hygge** by encouraging people to*

forage for local ingredients, cook with loved ones and slow down while embracing simplicity – wherever they may be [BBC News].

*Він також закликає своїх підписників прийняти гебридську версію популярного датського звичаю комфорту **hygge**, заохочуючи людей добувати їжу з місцевих продуктів, готувати з близькими і сповільнюватися, приймаючи простоту, де б вони не знаходилися.*

*В даному випадку присутній такий приклади використання реалії, як **hygge**, який було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: **хюге**.*

*(47). Menus feature South Indian **masala dosa** (spiced pancakes), Mumbai-style street food and **Lahori lamb kebabs**; shop windows display South Asian sweets and savoury snacks; and there's enough spices, pulses, pickles, pastes and flours to cater an Indian wedding [BBC News].*

*У меню представлені південноіндійські **масала-доса** (млинці зі спеціями), вулична їжа в стилі Мумбаї і **кебаб з баранини Лахорі**; у вітринах магазинів представлені південноазіатські солодощі і пікантні закуски; а також досить спецій, бобових, солоних огірків, пасти і борошна, щоб обслужити індійське весілля.*

*В прикладі представлено такі варіації реалій, як: **masala dosa**, **Lahori lamb kebabs**.*

*Трансформацію транслітерації було застосовано при перекладі лексеми **Lahori** – **Лахорі** та **kebab** – **кебаб**. В ході перекладу лексичної одиниці **masala dosa**, було застосовано трансформацію транслітерації: **масала-доса**.*

*(48). But they also come for freshly made chaat (street food) dishes, inspired by roadside stalls and food carts of Mumbai's Chowpatty and Juhu beaches: dishes like crunchy **bhel poori**, puffed rice with vegetables, yogurt and tangy tamarind sauce; or **aloo chaat**, fried potatoes with raw onion, **chutney**, lime juice and **masala** (spices) [BBC News].*

*Але вони також приходять за свіжоприготованими стравами **чаат** (вулична їжа), натхненними придорожніми кіосками і продуктовими візками на пляжах Чоупатті і Джуху в Мумбаї: такими стравами, як хрусткий*

бхельпурі, спучений рис з овочами, йогуртом і гострим соусом з тамаринду; або *алу чаат*, смажена картопля з сирим цибулею, *чатні*, соком лайма і *масала* (спеції).

Назви страв було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: *bhel poori* – бхельпурі, *aloo chaat* – алу чаат, *chutney* – чатні. Назву спеції *masala* було транслітеровано: масала.

(49). *So far, Sansour has saved 47 varieties of Palestinian heirloom seeds, including one of her favourites, the jazar ahmar purple carrot, as well as the drought-resistant J'adii watermelon, originally from the agricultural city of Jenin in the north [BBC News].*

До цих пір Сансур зберегла 47 сортів насіння Палестинської сімейної реліквії, в тому числі одну зі своїх улюблених, фіолетову моркву «джазар ахмар», а також посухостійкий кавун Джаді, родом з сільськогосподарського міста Дженін на півночі.

Назву сорту моркви, застосовану у фрагменті, було відтворено за допомогою використанням трансформації транскрипції: *the jazar ahmar* – «джазар ахмар», так само, як і назву сорту кавуна: *J'adii* – Джаді. Також, можна відзначити застосування трансформацій перестановки, з огляду на те, що місцезнаходження реалій в тексті було змінено при перекладі.

(50). *These interactions begin a new cycle of falling in love with a story – like she did with the nutty-flavoured Abu Samra (meaning “the dark and handsome one”) wheat – and pursuing another lost heirloom variety, searching until she finds a last remaining seed to be planted once again, harvested and saved [BBC News].*

Ці взаємодії починають новий цикл «історії кохання»– як вона закохалася в пшеницю *Абу Самра* з горіховим смаком (що означає «темна і красива») – і занурюється у пошуки іншої втраченої сімейної реліквії, шукає, поки не знайде останнє насіння, яке потрібно знову посадити, зібрати і врятувати.

Назва сорту пшениці була перекладена за допомогою трансформації транскрипції: *Abu Samra* – *Абу Самра*.

(51). *In one of her pop-up kitchen events, Sansour made **riqaq o addas**, a pasta-and-lentil dish topped with a sour sauce of foraged wild sumac berries [BBC News].*

*На одному зі своїх заходів з приготування їжі, Сансур приготувала **рікак о аддас**, блюдо з пасту і сочевиці, покрите кислим соусом з лісових ягід сумаха.*

У наведеному прикладі, назву кухонних заходів з приготування їжі було відтворено за допомогою трансформації транскрипції: *riqaq o addas* – *рікак о аддас*.

(52). ***Paisa vasool** is a mindset that connects an incredibly diverse country, where locals find value in everything and make the most of every interaction.*

***Пайса васул** – це спосіб мислення, який об'єднує неймовірно різноманітну країну, де місцеві жителі знаходять цінність у всьому і отримують максимальну вигоду з кожної взаємодії [BBC News].*

В цьому випадку було використано такий приклад безеквівалентної лексики, як *paisa vasool*, при перекладі якого було застосовано трансформацію транскрибування: *пайса васул*.

3. Були виявлені також і приклади використання трансформації калькування:

(53). ***Big Green Egg** is now the most popular brand of **kamado** in the world, with legions of devotees who affectionately call themselves **Eggheads** [BBC News].*

***Велике Зелене Яйце** - тепер найпопулярніший бренд **камадо** в світі, з легіонами фанатів, які ніжно називають себе **яйцеголовими** [Свиридова 2015, с. 80].*

Так, реалію *Big Green Egg* було відтворено за допомогою трансформації калькування: *Велике Зелене Яйце*. Також, реалію *kamado* було передано за допомогою трансформації транслітерації: *камадо*.

(54). *The tour includes a visit to Queen Elizabeth National Park, a stunning region dotted with crater lakes that overlook **the mountains of the Moon** [BBC News].*

(55). *You'll also travel to the **Ihasha** sector of the park for the chance to see tree climbing lions [BBC News].*

*Тур включає в себе відвідування національного парку королеви Єлизавети, приголомшливого регіону, усіяного кратерними озерами, які виходять **на гори Місяця**. Ви також підете в сектор парку **Ihasha**, щоб побачити левів, що лазять по деревах.*

Назву топонімічної реалії було перекладено за допомогою трансформації калькування: *mountains of the Moon – гори Місяця*. Назву сектора парку було використано в оригінальному варіанті: *travel to the **Ihasha** – підете в сектор парку **Ihasha***.

(56). *There is, of course, the **shepherd's pie**, a crowd favorite both in the British Isles and abroad [BBC News].*

*Також, звичайно є і **настуший пиріг**, улюбленець публіки як на Британських островах, так і за кордоном.*

Назву пірога було перекладено за допомогою трансформації калькування: *shepherd's pie – настуший пиріг*.

(57). *Dumas was inspired by tales of a pirate's haul, buried in one of the island's grottos. In the 1550s, two pirates, **Red Beard and Dragut**, sacked the monastery on Montecristo and set up their base. Dragut, a Turk, is thought to have accumulated vast wealth and hidden his haul somewhere on the island. [BBC News].*

*Письменника надихнули розповіді про піратські скарби, заховані в одному з гротів острова. В 1550-х роках два пірата, **Руда Борода і Драгут**, пограбували монастир на Монтекрісто і влаштували там своє лігво. Вважається, що Драгут, турок за національністю, був багатий і сховав свої скарби десь на острові.*

В прикладі було застосовано такі варіанти безеквівалентної лексики, як *RedBeardandDragut* – прізвиська легендарних піратів, які за легендою сховали свої багатства в скелях острова Монтекрісто. Отже, перше ім'я *RedBeard* було передано засобами калькування – *Руда Борода*. Ім'я другого пірата було транскрибовано: *Dragut*– *Драгут*.

4. В рамках дослідження було виокремлено також і приклад застосування трансформації опущення:

(58). *A man in Utah discovered \$ 45,000 (£28,000) stuffed into tins and boxes in the attic of the new home he had just bought-and gave the money back to the previous owner's six children [BBC News].*

Чоловік з Юти виявив 45 000 доларів, набитих в бляшанки і коробки, на горищі в своєму щойно купленому будинку-і повернув гроші шістьом дітям попереднього власника.

(£28,000) – реалія, яка передає англійську грошову міру. Реалія прикладу була опущена в перекладі, у зв'язку з тим, що українському читачеві достатньо однієї доларової суми. Йому не цікаві результати конвертації суми в доларах до суми у фунтах. На нашу думку, подавати варіант конвертації суми в доларах до суми в гривнях також не є дуже актуальним, так як долар займає важливу позицію в Україні, велика кількість угод, особливо при масштабному продажі або купівлі (нерухомість, авто, оренда великих територій) здійснюється в доларовому еквіваленті, тому українці, в своїй більшості, мають розуміння, який еквівалент у гривнях має сума в доларах.

(59). *Just as intriguing is the theory sweathouses were re-purposed **fulacht fiadh**, a type of ancient, outdoor Irish oven [BBC News].*

Не менш інтригуючою є теорія, згідно з якою парилки були перероблені в такий собі різновид стародавньої ірландської печі на відкритому повітрі.

В уривку зі статті було застосовано таку реалію, як *fulacht fiadh*, яка використовується для назви різновиду ірландської печі. При перекладі, реалію було опущено, з огляду на те, що далі за текстом слідує пояснення

сутності реалії, тому немає сенсу подавати транскрибовану незнайому для українських читачів назву [Свиридова 2015, с. 95].

5. Розглянемо також і приклади застосування трансформації додавання:

(60). *Actually, it was a “Utah Claw” that led to Roy Horn's injury* [BBC News].

Насправді, саме стрижка «кіготь Юти» призвела до травми Роя Хорна.

“Utah Claw” – «кіготь Юти» – зачіска, яку зазвичай носять жінки з півдня США, з начесаним чубчиком, яка нагадує «кіготь». При перекладі було застосовано трансформацію додавання та калькування [Свиридова 2015, с. 98].

Таким чином, можна зробити висновок, що для перекладу безеквівалентної лексики текстів публіцистики використовуються наступні лексичні трансформації: транскрипція; транслітерація; калькування; опущення; додавання.

2.3 Використання граматичних трансформацій.

У данному підрозділі проведено аналіз прикладів використання граматичних трансформацій безеквівалентної лексики публіцистичних творів [Свиридова 2015, с. 99]. Було виокремлено кілька прикладів використання трансформації перестановки:

(61). *You've heard of Chicago **deep-dish pizza**: loved by some, mocked by others. (Jon Stewart famously referred to it as “tomato soup in a bread bowl.”)* [BBC News].

Ви, мабуть, чули про Чиказьку піцу «глибоке блюдо»: одні люблять її, інші знущуються над нею. (Джон Стюарт хвацько називав її «томатний суп в хлібниці».

Таким чином, назву піци було перекладено за допомогою трансформації перестановки: *deep-dish pizza – піцу «глибоке блюдо»*. Ця трансформація була виокремлена з огляду на зміну порядку слів в тексті перекладу.

(62). *It wasn't all just partying, though, I traveled a lot too – Eurovan tour and treks through South East Asia (maybe with a little full-moon partying thrown in)* [BBC News].

Але це були не тільки вечірки, я теж багато подорожував – тури по Європі та походи по Південно-Східній Азії (можливо, з невеликою кількістю вечірок в повний місяць).

Реалію *Eurovan tour* було перекладено за допомогою трансформації перестановки: *тури по Європі*.

(63). *The tour begins at Kibale National Park, regarded as the primate capital of the world that 13 species call home* [BBC News].

(64). *At Kibale Forest you will get to track observe chimpanzees in the wild* [BBC News].

Екскурсія починається в Національному парку Кібале, який вважається столицею приматів світу і який 13 видів називають своїм будинком.

У лісі Кібале ви зможете простежити за життям шимпанзе в дикій природі.

У прикладі перекладу топонімічних реалій була використана трансформація перестановки: *Kibale National Park – Національному парку Кібале; Kibale Forest – лісі Кібале*. Назва парку і лісу була передана шляхом застосування трансформації транслітерації: *Kibale – Кібале* [Свиридова 2015, с. 100].

Таким чином, варто зазначити, що використання граматичних трансформацій перекладу реалій представлено використанням трансформації перестановки.

2.4 Лексико-граматичні трансформації як засіб перекладу безеквівалентної лексики.

Також, в роботі наведено приклади використання лексико-граматичних трансформацій в ході перекладу реалій. Таким чином, були виявлені випадки використання трансформації описового перекладу:

(65). *Correct pronunciation of the word “geoduck” is practically a citizenship test for Northwesterners [BBC News].*

Правильна вимова слова “geoduck” (великий молюск, родом з Тихоокеанського Північно-Заходу) є практично тестом на громадянство для північно-західних жителів.

Таким чином, у наведеному прикладі реалію було передано за допомогою трансформації описового перекладу: “geoduck” – “geoduck” (великий молюск, родом з Тихоокеанського Північно-Заходу). Отже, реалія вживалась у формі оригіналу, але їх зміст був описаний в українському варіанті.

(66). *Dishes at Eatokyo Talbot Street start from €3.99 for a starter, €11.99 for a main and €3.90 for sushi [BBC News].*

Страви на Eatokyo Talbot Street стартують від 3,99 євро за закуску, 11,99 євро за основне блюдо і 3,90 євро за суші.

Знак валюти € було використано в прикладі. В українському варіанті, знак було описано за допомогою слова, яке його визначає: *євро*.

(67). *Along with the à la carte menu there is a lunchtime special served Monday to Friday, where you can choose a **bentoe box**, sushi platter all for €12.50 or less [BBC News].*

(68). *Поряд з меню à la carte є спеціальне обіднє меню, яке подається з понеділка по п'ятницю, де ви можете вибрати **бенто бокс**, тарілку суші все це за 12,50 **євро** або менше.*

Знак валюти € було також використано в прикладі. В українському варіанті, знак було описано за допомогою слова, яке його визначає: **євро**. Реалію *a bentoe box* було перекладено за допомогою трансформації транскрипції.

(69). *Since my boyfriend and I were under age 26, we could purchase a discounted youth pass. It cost us **US\$** 451 each for eight days of train travel within Italy, Germany, Austria and Hungary [BBC News].*

*Так як мій хлопець і я були молодше 26 років, ми могли б купити молодіжний абонемент зі знижкою. Це обійшлося нам в 451 **долар** за вісім днів залізничної подорожі по Італії, Німеччині, Австрії та Угорщині.*

Знак валюти **US\$** було використано в прикладі. В українському варіанті, знак було описано за допомогою слова, яке його визначає: **долар**.

(70). *He had boils on his neck which looked like bullet wounds that had never quite healed and smelled oppressively of **Vicks VapoRub** [BBC News].*

*На шиї у нього були фурункули, схожі на кульові поранення, які ніколи не гоїлися, і гнітюче пахло **ментоловою маззю**.*

В прикладі, автор зазначає, що особа *healed and smelled oppressively of Vicks VapoRub*. **Vicks VapoRub** – ментолова мазь для місцевого застосування, що входить в Марку безрецептурних ліків Vicks, що належить американській фармацевтичній компанії. Так, в прикладі було описано сенс реалії: **ментоловою маззю**.

(71). *The diamond-shaped island, which is around **four square miles** in size, was immortalised by Alexandre Dumas in *The Count of Monte Cristo* as the site of an enormous hidden treasure[1].*

Острів у формі ромба і розміром близько 12 кв. км прославлений Олександром Дюма в романі «Граф Монте-Крісто» як місце, де заховані неймовірні скарби.

Можна виокремити таку реалію, як *foursquaremiles*. Як демонструє варіант перекладу, в ході відтворення реалії було застосовано трансформацію описового перекладу – 12 кв. км. Отже, одиницю виміру було переведено з миль до кілометрів, з огляду на те, що українському читачеві значно легше сприймати інформацію щодо відстані, розмірів у кілометрах, а не у милях.

(72). *And another 59 per cent said they think their path to their “Happy Ever After” was a difficult one [BBC News].*

А 59 відсотків з опитаних вважають, що їх шлях до щастя і гармонії в особистому житті був неймовірно важким

Happilyeverafter – стандартна фраза, яка використовується в казках для позначення щасливого кінця. Для Українців, така фраза є прикладом безеквівалентності. Отже, в даному випадку перекладач використовує описовий переклад – *щастя і гармонії в особистому житті*.

(73). *Only a handful of giants, led by Anheuser-Busch, saturated the vast market afterwards with thin and insipid interpretations of lager [BBC News].*

Після цього гігантський американський ринок обслуговувала жменька гігантів на чолі з Anheuser-Busch (виробником Budweiser), наповнивши його водянистими і прісними імітаціями цього лагеру [Верба 2003, с. 120].

При перекладі безеквівалентної лексичної одиниці, назви компанії *Anheuser-Busch*, було застосовано трансформацію описового перекладу із збереженням форми вихідної назви: *Anheuser-Busch – Anheuser-Busch (виробником Budweiser)*.

(74). *Sansour is also fond of the Battiri baitinjan, the eggplant from Battir, which she uses to make mutabal mahshi [BBC News].*

Сансур також любить баттірі байтінджан, баклажан з Баттіра, який вона використовує для приготування мутабал махші (популярна східна закуска).

В прикладі оригіналу було використано таку реалію, як *mutabal mahshi*. При перекладі було відтворено звукову форму реалії, засобами застосування трансформації транслітерації, а також, застосовано описовий переклад, з метою пояснити, що мається на увазі під назвою: *мутабал махші (популярна східна закуска)* [Верба 2003, с. 122].

Таким чином, можна зробити висновок, що використання лексико-граматичних трансформацій представлено трансформацією описового перекладу.

Статистичний аналіз показує наступні результати:

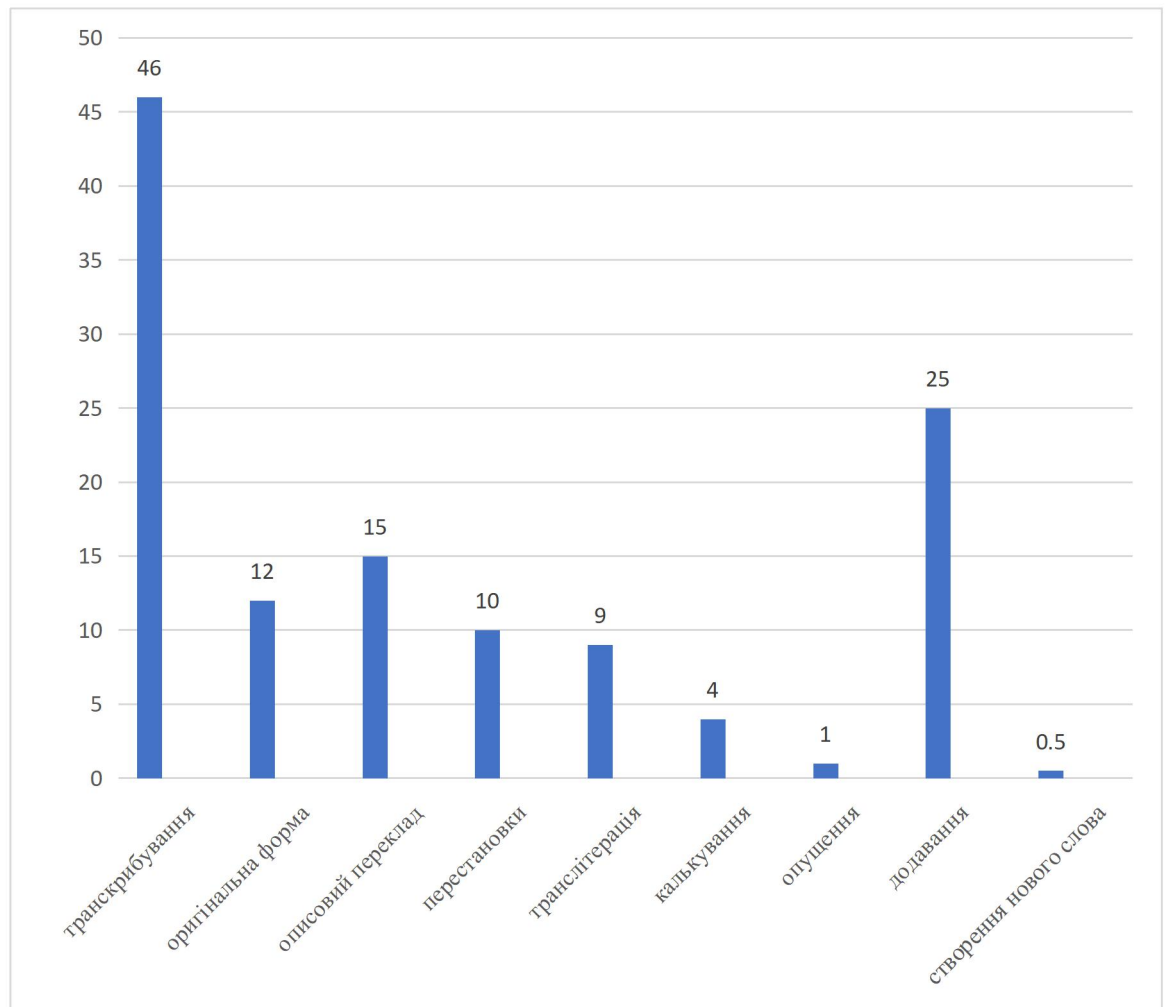
1. Описовий переклад був використаний в 15% прикладів.
2. Трансформація перестановки була використана в 10% прикладів.
3. Транскрипція була використана в 46% прикладів.
4. Транслітерація використовувалася в 9% прикладів.
5. Трансформація калькування була використана в 4% прикладів.
6. Трансформація опущення була використана в 1% прикладів.
7. Трансформація додавання була використана в 2,5% прикладів.
8. Оригінальна форма реалій була використана в 12% прикладів.
9. Створення нового слова було застосовано в 0,5 прикладів.

На рисунку 2.1 розглянемо детальніше результати аналізу у вигляді діаграми.

Таким чином, розглянувши результати рисунку 2.1, можна зробити висновок, що трансформація транскрипції є найбільш ефективним способом відтворення безеквівалентної лексики в публіцистичному дискурсі. Наступний поширений спосіб перекладу реалій – описовий переклад, так його було застосовано в 15% прикладів. Збереження оригінальної форми реалій було застосовано в 12% прикладів. Трансформації перестановки і транслітерації використовувалися в 10% та 9% прикладів.

Рисунок 2.1

Результати перекладацького аналізу

Трансформація калькування була використана в 4% прикладів. Трансформація додавання була використана в 2,5% прикладів. Найменш вживаними є трансформації опущення та створення нового слова, з огляду на те, що опущення було застосовано в 1% прикладів, тоді як створення нового слова – в 0,5% прикладів.

ВИСНОВКИ

Нами досліджена низка літературних та наукових праць, на основі яких сформульовано основні ідеї, результати та висновки магістерської роботи.

У роботі досліджуються важливі та актуальні аспекти для перекладознавства та теорії міжкультурної комунікації, такі як проблеми перекладу безеквівалентної лексики в контексті англомовної публіцистики. На основі здійсненої роботи нами були отримані такі висновки.

У першому розділі подаються загальні відомості про проблеми поняття безеквівалентної лексики та особливостей її перекладу в сучасній англійській мові. Також у даному розділі розглядається сутність поняття «жанр».

В другому розділі було здійснено аналіз особливостей перекладу безеквівалентної лексики з англійської мови українською на матеріалі текстів публіцистики. Матеріалом для дослідження стали тексти статей англомовних ресурсів BBC-News, The Guardian та інші англомовні джерела. Серед тематик статей було виокремлено статті туристичної, кулінарної, історичної, політичної, соціальної спрямованостей.

Встановлено, що лексичні трансформації представлені використанням трансформацій транскрипції, транслітерації, калькування, додавання, опущення, створення нового слова. Використання граматичних трансформацій перекладу реалій представлено використанням трансформації перестанови.

Використання лексико-граматичних трансформацій представлено трансформацією описового перекладу. Також, виокремлено численні приклади збереження оригінальної форми безеквівалентної лексики.

Статистичний аналіз показав наступні результати: описовий переклад був використаний в 15% прикладів; трансформація перестановки була використана в 10% прикладів; транскрипція була використана в 46% прикладів; транслітерація використовувалася в 9% прикладів; трансформація

калькування була використана в 4% прикладів; трансформація опущення була використана в 1% прикладів; трансформація додавання була використана в 2,5% прикладів; оригінальна форма реалій була використана в 12% прикладів; створення нового слова було застосовано в 0,5 прикладів.

Таким чином, було зроблено висновок про те, що трансформація транскрипції – найбільш ефективний спосіб відтворення реалій в публіцистичному дискурсі. Наступний поширений спосіб перекладу реалій – описовий переклад, який було використано в 15% прикладів, та використання оригінальної форми реалій, так як вона була застосована в 12% прикладів. Менш поширеними трансформаціями є трансформації перестановки і транслітерації, які використовувалися в 10% та 9% прикладів, трансформація калькування, яка була використана в 4% прикладів. Найменш вживаними є: додавання, яка була використана в 2,5% прикладів, трансформації опущення та створення нового слова, з огляду на те, що опущення було застосовано в 1% прикладів, тоді як створення нового слова – в 0,5% прикладів.

В данній роботі ми зазначили, що для правильного перекладу безеквівалентної лексики, перекладач має володіти певними фоновими знаннями щодо країни з мови якої робиться переклад.

В науковій роботі ми розглянули певні труднощі, що можуть виникнути на шляху перекладача при досягненні ним максимальної адекватності перекладу.

У підсумку зазначимо, що переклад безеквівалентної лексики є складним для перекладача завданням, з огляду на те, що засоби еквівалентної передачі цих лексичних засобів – відсутні в мові перекладу. Тому, перекладачеві необхідно застосовувати цілий комплекс перекладацьких трансформацій.

Проблема перекладу безеквівалентної лексики нині є глобальною, оскільки народи щодня обмінюються культурами, власними надбаннями. Проте кожна культура має свої характерні риси, те, чим вона відрізняється від іншої. Лінгвістів це питання цікавить саме з огляду на реалії, які існують

у культурі, спосіб їх відображення у мові. Таким чином постає проблема відсутності еквівалентів у «таргетових» мовах, що зумовлює мету цього дослідження. Враховуючи той факт, що нові лексичні одиниці з'являються кожного дня, постає необхідність створення нових, більш сучасних підходів до перекладу та адаптування цієї лексики в інших мовах. Це нелегкий процес, а тому він потребує подальшого дослідження та розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРИТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева И. С. Введение в переводоведение : учеб. пособ. Москва : Изд. центр «Академия», 2004. 352 с.
2. Бессонова О. Л. Оцінний тезаурус англійської мови : когнітивногендерні аспекти : моногр. Донецьк : ДонНУ, 2002. 362 с
3. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій : доопрацьований та доповнений : навч. посіб. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
4. Бик І. С. Основи перекладу для студентів факультетів міжнародних відносин : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 288 с.
5. Булыко А.Н. Большой словарь иноязычных слов: учеб. пособ. Москва: «Мартин», 2004. 704 с.
6. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2003. 153 с.
7. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. В поисках новых путей развития лингвострановедения : концепция речеповеденческих тактик : моногр. Москва : Институт русского языка им. А.С. Пушкина, 1999. 84с
8. Верещагин Е. М., Костомаров В. Г. Язык и культура : учеб. пособ. Москва : Русский язык, 2000. 387 с.
9. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы) : учеб. пособ. Москва : ИОСО РАО, 2001. 117 с.
10. Виноградов В. С. Перевод : Общие и лексические вопросы : учеб. пособ. Москва : КДУ, 2004. 240 с.

11. Влахов С., Флорин С. Непереваемое в переводе : учеб. пособ. Москва : Международные отношения, 2009. 360 с.
12. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования : учеб. пособ. Москва : Либроком, 2009. 144 с.
13. Гвоздович Е. Н. Безэквивалентная лексика: теория и практика перевода : учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Минск : ТетраСистемс, 2010. 84 с.
14. Голикова Ж. А. Перевод с английского на русский. Learn to Translate by Translating from English into Russian : учеб. пособие. Иркутск: Изд-во ИрГТУ, 2012. 142 с.
15. Елмслев Л. Прологомены к теории языка : учеб. пособ. Москва : КомКнига, 2006. 248 с.
16. Зарівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англomовних перекладів укр. прози) : монографія. Львів : Вид-во при ЛНУ, 1989. 216 с.
17. Иванов А. О. Безэквивалентная лексика. Перевод. Язык. Культура : учеб. пособ. СПб : Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2006. 192 с.
18. Івасюк О. Я. Теорія і практика віршового перекладу (на матеріалі творів Маргот Озборн та їх українських перекладів) : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ, 2016. 159 с.
19. Ільченко О. М. Етикет англomовного наукового дискурсу : монографія. Київ : ІВЦ «Політехніка», 2002. 288 с.
20. Кальниченко О. А. Теорія перекладу : навч. посіб. Харків : Вид-во НУА, 2017. 64 с.
21. Карасик В. И., Красавский Н. А., Слышкин Г. Г. Лингвокультурная концептология : учеб. пособие. Волгоград : Парадигма, 2009. 116 с.
22. Карасик В. И. Языковой круг : личность, концепты, дискурс : моногр. Москва : Гнозис, 2004. 390 с.

23. Кобякова І. К. Креативне конструювання вторинних утворень в англomовному дискурсі : моногр. Вінниця : Нова книга, 2007. 128 с.
24. Коломієць Л. В. Перекладознавчі семінари : актуальні теоретичні концепції та моделі аналізу поетичного перекладу : навчальний посібник для студ. вищих навч. закладів. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2011. 527 с.
25. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение : учеб. пособ. Москва : ЭТС, 2002. 424 с.
26. Комиссаров В. Н. Теория перевода : учеб. пособ. Москва : Прогресс, 2000. 253 с.
27. Комиссаров В. Н. Теория перевода. Лингвистические аспекты : учебник для ВУЗов. Москва : Альянс, 2013. 253 с.
28. Корунець І. В. Теорія і англійського практика перекладу : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.
29. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Академія, 2003. 464 с.
30. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства : підручник. Київ : Академія, 2006. 424 с.
31. Красикова Е. Н. Теоретические основы последовательного перевода : учеб. пособ. Ставрополь : СКФУ, 2015. 128 с.
32. Кубрякова Е. С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке : Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира : учеб. пособ. Москва: Просвещение, 2004. 560 с.
33. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту : підручник для вузів. Вінниця : Нова книга, 2004. 272 с.
34. Латышев Л. К. Технология перевода : учеб. пособие для студ. лингв. вузов и фак. Москва : Издательский центр «Академия», 2005. 320 с.
35. Латышев Л. К., Семенов А. Л. Перевод: теория, практика и методика преподавания : учеб. пособ. Москва : АСАДЕМА, 2003. 190 с.

36. Левицкий В. В. Квантитативные методы в лингвистике : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2007. 264 с.
37. Мамрак А. В. Вступ до теорії перекладу : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 304 с
38. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : підручник для вузів. Київ : АКАДЕМІЯ, 2012. 288 с.
39. Миропольська Н. Є. Мистецтво слова в структурі художньої культури учня : теорія і практика : навч. посіб. Київ : Академія, 2002. 204 с.
40. Некряч Т. Є., Чала Ю. П. Через терни до зірок : труднощі перекладу художніх творів : моногр. Вінниця : «Нова книга», 2011. 196 с.
41. Нелюбин Л. Л. Введение в технику перевода (когнитивный теоретико-прагматический аспект) : учеб. пособ. Москва : Флинта; Наука, 2009. 216 с.
42. Никитин М. В. Основы лингвистической теории значения : учеб. пособ. Москва : Либроком, 2009. 170 с.
43. Нямцу А. Є. Основи перекладознавства : навч. посіб. Чернівці : Рута, 2011. 312 с.
44. Ольховська А. С. Основи професійної майстерності перекладача : навчальний посібник. Харків : Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. 132 с.
45. Полюжин М. М. Курс лекцій з лінгвоісторіографії : навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей. Вінниця : Фоліант, 2004. 272 с.
46. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2012. 375 с.
47. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика : учеб. пособ. Москва : Р. Валент, 2009. 240 с.
48. Саприкін С. С., Чужакін А. Л. Світ усного перекладу : навч. посіб. Горлівка : ПП «Ліхтар», 2011. 225 с.
49. Свиридова Л. К. Теория и практика перевода в схемах и диаграммах : учеб. пособ. Москва : Ленанд, 2015. 168 с.

50. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія : навч. посіб. Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.
51. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підруч. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
52. Сидорук Г. І. Основи перекладознавства : метод. розробка. Київ : Кондор, 2012. 284 с.
53. Суперанская А. В. Общая терминология: терминологическая деятельность: учеб. пособ. Москва: АСТА, 2008. 288 с.
54. Суперанская А. В. Общая терминология: Вопросы теории : учеб. пособ. Москва : ЛИБРОКОМ, 2012. 248 с.
55. Табаковска Е. Когнітивна лінгвістика і поетика перекладу : монографія. Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2013. 202 с
56. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. Лингвистические проблемы : учеб. пособ. Москва : Филология три, 2002. 416 с.
57. Чередниченко О. І. Про мову і переклад : моногр. Київ : Либідь, 2011. 247с
58. Черноватий Л. М : Методика викладання перекладу як спеціальності : підручник для студ. вищих заклад. освіти за спеціальністю «Переклад». Вінниця : Нова книга, 2013. 376 с.
59. Безеквивалентна лексика : проблеми визначення. URL: https://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2012-34.pdf (дата звернення: 10.11.2021).
60. Безэквивалентная лексика : трудности перевода. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/92939/55Mizina.pdf?sequence%20=1> (дата звернення: 10.11.2021).
61. Безэквивалентная лексика в системе языка. URL: <https://elib.bsu.by/bitstream/123456789/209271/1/Семеновкова%20И.%20Е.%20%20БЕЗЭКВИВАЛЕНТНАЯ%20ЛЕКСИКА%20В%20СИСТЕМЕ%20ЯЗЫКА.pdf> (дата звернення: 10.11.2021).

62. Изучение безэквивалентной лексики. URL: http://media.miu.by/files/store/items/chperu/xiii/mim_studconf_xiii_19019.pdf (дата звернення: 16.09.2021).
63. Переклад безеквівалентної лексики. URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/14/part_2/20.pdf (дата звернення: 16.09.2021).
64. Понятие безэквивалентной лексики в лингвистике. URL: http://www.brsu.by/sites/default/files/deutschlang/Konferenz_2014/goncharova.pdf (дата звернення: 16.09.2021).
65. Проблема класифікації безеквівалентної лексики у сучасному мовознавстві. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/4286/1/22.pdf> (дата звернення: 16.09.2021).
66. Реалія в системі безеквівалентної лексики. Визначення реалії, її структури та класифікації. Способи перекладу реалій. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/194467/mod_resource/content/1/%D.pdf (дата звернення: 16.09.2021).
67. Сопоставительный анализ безэквивалентной лексики. URL: https://www.gramota.net/articles/issn_1997-2911_2015_8-2_38.pdf (дата звернення: 16.09.2021).
68. BBC News. URL: <https://www.bbc.com/> (accessed: 10.11.2021).
69. Munday J. *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*. 2nd ed. London, New York: Routledge, 2008
70. Nord C. *Text-Functions in Translation : Titles and Headings as a Case in Point*. 1995. *Target*, 7, P. 261-284.
71. *Paratexts: Thresholds of Interpretation (Literature, Culture, Theory)*. Cambridge : Cambridge University Press. Hejwowski, K. 2004, 345 p.
72. Pivvueva, Iu.V., & Dvoynina, E.V. *Handbook on the Theory of Translation*. Moscow : Filomatis. 2004.
73. The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/uk> (accessed: 10.11.2021).

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

74. Жеребило Т. В. Словарь лингвистических терминов. Назрань: ООО «Пилигрим», 2010. 488 с.
75. Лапина И., Маталина Е., Секачев Р., Троицкая Е., Хайбуллина Л., Ярина Н. Большой энциклопедический словарь. Москва : АСТ, 2008. 1248 с.
76. Cambridge Dictionary. URL : <https://www.dictionary.cambridge.org> (accessed: 26.08.2021).
77. Collins English Dictionary and Thesaurus. Glasgow : Harper Collins, 2011. 990 p.
78. Crowder J. Guide to British and American Culture. Oxford : University Press, 2001. 596 p.
79. Multitran Dictionary. URL : <https://www.multitran.org> (accessed: 26.08.2021).
80. Oxford Dictionaries : Dictionary, Thesaurus, & Grammar URL : <https://www.oxforddictionaries.com> (accessed: 26.08.2021).
81. Webster's Third New International Dictionary of the English Language Unabridged. Chicago : A Merriam-Webster, 1993. 3136 p

ДОДАТОК А

№	Оригінал	Переклад	Трансформація
1.	the Fat Man	ядерна зброя «Товстун»	Додавання, калькування
2.	The Rachel	Зачіска «Рейчел»	Додавання, Транскрибування
3.	Ilicorella	Ilicorella	Збереження оригіналу
4.	Abu Samra	Абу Самра	Збереження оригіналу
5.	LinkedIn	LinkedIn	Збереження оригіналу
6.	Cozido a Portuguesa	Cozido a Portuguesa	Збереження оригіналу
7.	Tommy og Tigern	Tommy og Tigern	Збереження оригіналу
8.	Thunderbird	Thunderbird	Збереження оригіналу
9.	Eatokyo	Eatokyo	Збереження оригіналу
10.	Happy Meal	Happy Meal	Збереження оригіналу
11.	Cataract Gorge	Cataract Gorge	Збереження оригіналу
12.	Cradle Mountain	Cradle Mountain	Збереження оригіналу
13.	Dove Lake Circuit	Dove Lake Circuit	Збереження оригіналу
14.	Leitrim Sweathouse	Leitrim Sweathouse	Збереження оригіналу
15.	Gen Z	Gen Z	Збереження оригіналу
16.	Nasturtium officinale	Nasturtium officinale	Збереження оригіналу
17.	Vitacress Salads	салатів Vitacress	Збереження оригіналу
18.	Ekhaya Gaia	Ekhaya Gaia	Збереження оригіналу
19.	Birds Eye-Findus fish	Birds Eye-Findus fish	Збереження оригіналу
20.	Ihasha	Ihasha	Збереження оригіналу
21.	Eatokyo Talbot Street	Eatokyo Talbot Street	Збереження оригіналу
22.	à la carte	à la carte	Збереження оригіналу

23.	KFC	KFC	Збереження оригіналу
24.	Pizza Hut	Pizza Hut	Збереження оригіналу
25.	Nancy Isenberg	Nancy Eisenberg	Збереження оригіналу
26.	Google	Google	Збереження оригіналу
27.	Soho House	Soho House	Збереження оригіналу
28.	Slippurinn	Slippurinn	Збереження оригіналу
29.	a Lucky Air	Lucky Air	Збереження оригіналу
30.	Wine Glass Bay	вражаюча затока Wine Glass	Збереження оригіналу, перестановки
31.	the Enchanted Woods	Примарний ліс	Калькування
32.	Big Green Egg	Велике Зелене Яйце	Калькування
33.	the mountains of the Moon	гори Місяця	Калькування
34.	the shepherd's pie	пастуший пиріг	Калькування
35.	Red Beard	Руда Борода	Калькування
36.	Jack the Ripper	Джек Різник	Калькування
37.	Fisherman's Wharf	Рибача пристань	Калькування
38.	the Golden Triangle	Золотий трикутник	Калькування
39.	"I love me" wall	«стіна самомилування»	Калькування
40.	Utah Claw	стрижка «кіготь Юти»	Калькування, додавання
41.	the Golden Gate Bridge	міст Золотих Воріт	Калькування, перестановки
42.	Mons Jovis	Монс-Йовіс-Гора Юпітера	Описовий переклад
43.	\$ 45,000	45 000 доларів	Описовий переклад
44.	geoduck	«geoduck» (великий молюск, родом з	Описовий переклад

		Тихоокеанського Північно-Заходу)	
45.	€3.99	3,99 євро	Описовий переклад
46.	€11.99	11,99 євро	Описовий переклад
47.	€3.90	3,90 євро	Описовий переклад
48.	€12.50	12,50 євро	Описовий переклад
49.	US\$ 451	451 долар	Описовий переклад
50.	Vicks VapoRub	гнітюче пахло ментоловою маззю	Описовий переклад
51.	four square miles	12 кв. км	Описовий переклад
52.	'Happy Ever After'	до щастя і гармонії в особистому житті	Описовий переклад
53.	Anheuser-Busch	Anheuser-Busch (виробником Budweiser)	Описовий переклад
54.	mutabal mahshi	мутабал махші (популярна східна закуска)	Описовий переклад
55.	Morris	«морріс» (різновид танцю)	Описовий переклад
56.	Nip	японці	Описовий переклад
57.	Biavers	Штат Орегон	Описовий переклад
58.	Oval Office	робочий кабінет президента США	Описовий переклад
59.	Beckbencher	рядові депутати палати громад	Описовий переклад
60.	Tig	Догонялки	Описовий переклад
61.	Drive-in	«кіно по відкритим небом для	Описовий переклад

		автомобілістів»	
62.	the hoagies	великі сендвічі з м'ясом, сиром, помідорами	Описовий переклад
63.	Relish	Гострий гарнір	Описовий переклад
64.	Florida Room	кімната з панорамними вікнами	Описовий переклад
65.	the hotel lobby	у вестибюлі готелю	Описовий переклад
66.	Headhunter	Спеціаліст з підбору професійних кадрів	Описовий переклад
67.	Looping	Освітній цикл	Описовий переклад
68.	dust bunnies	Важкодоступні місця	Описовий переклад
69.	barber shop	Чоловіча перукарня	Описовий переклад
70.	dog tags	жетони військовослужбовців	Описовий переклад
71.	tian zhuding	небо вирішує	Описовий переклад
72.	“Fáilte go Tilting”	«Fáilte go Tilting» («ласкаво просимо з ірландським акцентом,	Описовий переклад
73.	“Talamh an Éisc”	«Talamh an Éisc» (Земля Риби)	Описовий переклад
74.	£28,000	–	Опущення
75.	fulacht fiadh	–	Опущення
76.	deep-dish pizza	піца «глибоке блюдо»	Перестановка
77.	Eurovan tour	тури по Європі	Перестановка

78.	Kibale National Park	Національному парку Кібале	Перестановка, транслітерація
79.	At Kibale Forest	У лісі Кібале	Перестановка, транслітерація
80.	"nose twister"	«носовихор»	Створення нового слова
81.	Tasmania	Тасманія	Транскрибування
82.	pulque	Пульке	Транскрибування
83.	banchan	банчан	Транскрибування
84.	jjigae	джігає	Транскрибування
85.	Churritos	Чуріто	Транскрибування
86.	Barcel	Барсель	Транскрибування
87.	Knyvet	Найвет	Транскрибування
88.	Toastie	тості	Транскрибування
89.	Tassie	Тессі	Транскрибування
90.	halloumi	халлумі	Транскрибування
91.	kefalotyri	кефалотирі	Транскрибування
92.	Machu Picchu	Мачу-Пічу	Транскрибування
93.	Costa Rica	Коста Ріка	Транскрибування
94.	Reykjavik	Рейк'явік	Транскрибування
95.	New York	Нью Йорк	Транскрибування
96.	chickpea dukkah	нутова дукка	Транскрибування
97.	Temple Bar	Темпл-Бар	Транскрибування
98.	Strandgatan	Страндгатан	Транскрибування
99.	Kokken	Кокен	Транскрибування
100.	Starbucks	Старбакс	Транскрибування
101.	Greyhound	Грейхаунд	Транскрибування
102.	the Pont Adolphe	Мост Адольфа	Транскрибування
103.	Reacharlon	Річарлон	Транскрибування

104.	the Ardennes	Арденн	Транскрибування
105.	Treviso	Тревизо	Транскрибування
106.	Jesolo	Єзоло	Транскрибування
107.	Ale	ель	Транскрибування
108.	Sushi	Суші	Транскрибування
109.	Sashimi	Сашімі	Транскрибування
110.	Maki	Вок	Транскрибування
111.	wokfriedrice	Геза	Транскрибування
112.	springrolls	спрінг-роли	Транскрибування
113.	yaki soba	яки собу	Транскрибування
114.	yasai gyoza	ясаї геза	Транскрибування
115.	japa malas	джапа мала	Транскрибування
116.	Sent Mamiliano	Сент-Маміліано	Транскрибування
117.	Elba	Ельба	Транскрибування
118.	Harold	Гарольдс	Транскрибування
119.	Hygge	Хюге	Транскрибування
120.	Chowpatty	Чоупатті	Транскрибування
121.	Juhu	Джуху	Транскрибування
122.	Chutney	Чатні	Транскрибування
123.	Tamarind	Тамаринд	Транскрибування
124.	bhel poori	Бхельпурі	Транскрибування
125.	aloo chaat	алу чаат	Транскрибування
126.	jazar ahmar	джазар ахмар	Транскрибування
127.	J'adii	Джаді	Транскрибування
128.	Jenin	Дженін	Транскрибування
129.	riqaq o addas	рікак о аддас	Транскрибування
130.	Paisa vasool	Пайса васул	Транскрибування
131.	Dragut	Драгут	Транскрибування
132.	Montecristo	Монтекрісто	Транскрибування

133.	a bentoe box	бенто бокс	Транскрибування
134.	Battiri baitinjan	баттірі байтінджан	Транскрибування
135.	Fogo	Фого	Транскрибування
136.	Diggers	діггери	Транскрибування
137.	Janeites	джейніти	Транскрибування
138.	Hippy	хіпі	Транскрибування
139.	Junta	хунта	Транскрибування
140.	Yankee	Янкі	Транскрибування
141.	Kazoo	«казу»	Транскрибування
142.	Louisville	Луїсвілл	Транскрибування
143.	Shelbyville	Шелбівілл	Транскрибування
144.	Owensboro	Оуенсборо	Транскрибування
145.	Chicago Stadium	Чікаго Стадіум	Транскрибування
146.	Philadelphia	Філадельфія	Транскрибування
147.	Underground Atlanta	Підземна Атланта	Транскрибування
148.	like Macy's and Sears	Як мережа магазинів «Мейсіс» та «Сірс»	Транскрибування
149.	Valium	Валіум	Транскрибування
150.	McDonalds	«Макдоналдс»	Транскрибування
151.	flash mob	Флеш моб	Транскрибування
152.	subziwalla (vegetable vendor)	субзівалла (продавець овочів)	Транскрибування
153.	Bhutta	Бхута	Транскрибування
154.	Kala Ghoda	Кала-Годе	Транскрибування
155.	Heimaey	Хеймай	Транскрибування
156.	Anqing	Аньцин	Транскрибування
157.	Kunming	Куньмін	Транскрибування
158.	kau cim	кау цім	Транскрибування
159.	Mahjong	Маджонг	Транскрибування

160.	tse-kai	цзе-кай	Транскрибування
161.	'youbai youbaoyou'	'юбай юбаою'	Транскрибування
162.	Guanyin	Гуаньїнь	Транскрибування
163.	Rinpoches	Рінпоче	Транскрибування
164.	cakepop makers	апарати для виготовлення кейк- попсів	Транскрибування, додавання
165.	Crisco	рослинний жир «Кріско»	Транскрибування, додавання
166.	brownie sundae	Брауні з пломбіром в сиропі	Транскрибування, описовий переклад
167.	kadi patta (curry leaves)	Каді патта (листя каррі)	Транскрибування, описовий переклад
168.	Freycinet National Park,	Національний парк Фрейсіне	Транскрибування, перестановки
169.	Tourville Lighthouse	маяк Турвіль	Транскрибування, перестановки
170.	Cradle Mountain	гора Кредел	Транскрибування, перестановки
171.	Keflavik Airport	Аеропорт Кефлавік	Транскрибування, перестановки
172.	Lahori lamb kebabs	кебаб з баранини Лахорі	Транскрибування, перестановки
173.	Hull's Trace	Тропа Халла	Транскрибування, перестановки
174.	the Huron River	Ріка Гурон	Транскрибування, перестановки
175.	the Benjamin Franklin Bridge	міст Бенджаміна Франкліна	Транскрибування, перестановки

176.	the Kennedy Space Center	Космічний центр Кеннеді	Транскрибування, перестановки
177.	the Waldorf Hotel	готель «Уолдорф»	Транскрибування, перестановки
178.	Walmart stores	магазини Волмарт	Транскрибування, перестановки
179.	baccarat tables	Столи баккара	Транскрибування, перестановки
180.	Neykor Initiative	Ініціатива «Нейкор»	Транскрибування, перестановки
181.	Sangchen Ogyen Tsuklag Monastery	Монастир Сангчен Огьен Цуклаг	Транскрибування, перестановки
182.	village of Tekizampa	село Текізампа	Транскрибування, перестановки
183.	Esk	Еск	Транслітерація
184.	Morrisons	Моррісонс	Транслітерація
185.	Killadiskert	Кілладіскерт	Транслітерація
186.	Burano	Бурано	Транслітерація
187.	Takis	Такіс	Транслітерація
188.	Panini	Паніні	Транслітерація
189.	Maki	Макі	Транслітерація
190.	Ramen	Рамен	Транслітерація
191.	masala dosa	масала-доса	Транслітерація
192.	Masala	Масала	Транслітерація
193.	Kamado	Камадо	Транслітерація
194.	Advil	Адвіл	Транслітерація
195.	Delano	Делано	Транслітерація
196.	Pepsi	Пепсі	Транслітерація
197.	Barkat	Баркат	Транслітерація

198.	sari	Сарі	Транслітерація
199.	a local Koli woman	Місцева жителька з Колі (представниця етнічної групи Колі)	Транслітерація, описовий переклад
200.	the Eldfell volcano	вулкан Елдфелл	Транслітерація, перестановки